

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 KEDD január 26.

25. szám

Megjelenik minden reggel, kedd után és hétfőn délután
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)

Politika az iskolában

Forró parlamenti ülésekre emlékeztető izgalom közt folyt le a pénzügyi bizottság vasárnap éjszakai ülése, amelyen a tanügyi költségvetést tárgyalták le. Egyetlenegy tárca budgetje sem kellett akkora emóciót ebben a szakbizottságban, mint a tanügyié, amely iránt pedig nem szokott különösebb érdeklődés megnyilvánulni a pártok részéről. A vasárnap éjszakai ülés drámai liktetését sem az ország kulturális fejlesztésének harsány vágya adta meg, hanem az a mélyreható antagonizmus, amely a jelenlegi és volt közoktatásügyi minisztert engesztelhetetlen ellenfelekké hevít.

Amit Radics az elemi iskolákról, a középiskolákról és az egyetemekről mondott exozéjában, az tulajdonképpen nem egyéb, mint régebbi nyilatkozatai lényegének tömörítése. Az analfabetizmus méretei aggasztók, a középiskolákat rendeltetésük értelmében reorganizálni kell, az egyetemeket pedig meg kell óvni a politika ártó behatásaitól. Kitért Radics a zagrebi egyetem hallgatóinak legutóbbi sztrájkjára is és a leghatározottabban elvitatta a sztrájkjogot az egyetemi ifjúságtól, amelynek nem a politizálás, hanem a tanulás a feladata.

A miniszteri exozéjában az utóbbi mozzanatait használta ki Pribicsevics arra, hogy a temperamentumának megfelelő éles támadást intézzen Radics ellen. Pribicsevics mint vérbeli politikai gladiátor nem tékozolta figyelmét a tanügy szőraz resszort-körülményeire és csak azokat a vonatkozásokat domborította ki, amelyeket a hadakozás céljára gyümölcsöztetni lehet. Hazafias felháborodás viharzott ki a volt közoktatásügyi miniszter szavai-ból, amikor az általa kinevezett egyetemi tanárok nyugdíjazását szóváltotta. Minthogy azonban ő maga is követett el ilyesmit minisztersége alatt, sietett elkülön-böztetni a saját eljárását a Radicsétól. Ő azért távolította el dr. Bazalát, mert a tudós professzor államellenes működést fejtett ki, holott Radics olyan tanárokat nyugdíjazott, akik az állam egységesítéséért, tehát a közoktatásügyi miniszter ellen harcoltak. Ezt a disztinkciót Pribicsevics még tovább is kiépitette és botrány-nak minősítette, hogy a miniszter, aki kegyelemből jutott állami szolgálatba, nyugdíjazni merészel olyan egyetemi tanárokat, akik szenvedtek a hazáért.

A pénzügyi bizottság Radics-párti tagjai között természetesen heves méltatlankodást kavart fel Pribicsevics húszáros attackja. Sértő szavak röpködtek a levegő-

ben és a miniszter indulatosan követelte a bizottság elnökétől, hogy a szónokot utasítsa rendre. A rendreutasítás megtörtént, az incidens hullámai elsimultak és Radics most már nyugodtabb atmoszférában adhatta elő az okokat, amelyek miatt a zagrebi egyetem néhány tanárának nyugdíjazását szükségesnek tartotta.

Egyáltalán nem meglepetés a közvéleménynek ez a kínos affér, hiszen utóig ismert a független demokraták és Radicsék késhegyig menő harca, annak motivumaival együtt. Pribicsevics bizonyára a jövőben is minden alkalmat meg fog ragadni arra, hogy Radicsnak borsot törjön az orra alá, ami egyébként is privilégiuma az ellenzéknek, a hatalommal szemben. A magunk részéről csak egy megjegyzést emelünk ki a két tábor izzó szóváltásának forgatagából.

— Ő akar diplomát adni arról, hogy ki a hazafi? — kérdezte egy bizottsági tag Pribicsevics-től. Ebben a kérdésben benne ég az ország minden nemzetiségének egy fájó sérülése. Jó hazafi és állambontó elem: ebbe a két kategóriába osztá yozza a sovinizmus az ország polgárait és akit a második csoportba sorol, az a gyanúsításnak és rága-

lomnak állandó céltáblája. Sem egyént, sem pártot nem lehet felruházni azzal a joggal, hogy ezt az osztályozást önhatalmúan, a maga politikai céljai szerint végezze. Aki a törvényt megszegi, annak nem biztosíthat büntetlenséget a hazafias szándékra való hivatkozás és aki hű, dolgozó és hasznos polgára az államnak, azt nem lehet eltaszítani a jogok forrásától azon a címen, hogy pártállásánál vagy nemzetiségénél fogva államellenes. Ha Pribicsevicsnek miniszter korában joga volt Bazala professzort államellenes magatartás miatt nyugdíjazni, ezt a jogot Radics is alkalmazhatja Pribicsevicspárti egyetemi tanárok rovására.

Aki azonban az ország jövőjét tartja szem előtt, az nem alacsonyíthatja le az iskolát sem a politikai szenvedélyek arénájává, sem a nemzeti gyűlölködés gyakorlóterévé. Csak tudás és jellem, nem pedig párttagsági igazolvány adhat kvalifikációt az ifjúság erkölcsi és szellemi képzésére.

Radics megígérte, hogy az iskolát politikamentessé teszi. A nemzetiségeknek sok panaszaát orvosolná a miniszteri ígéret be-
váltása, mert az iskolába befér-
köző politika kártevését legin-
kább a kisebbségek érzik meg.

federalista szólaltak fel. Az ellenzék szónokok házzsabályellenesnek minősítették az elnök javaslatát és azt kívánták, hogy a bizottság plenáriában részletes vitát rendezzenek a javaslat felett. Az elnök végül is szünetet rendelt el, amely alatt közvetítő tárgyalásokat kezdett az ellenzék bizottsági tagokkal.

Amikor az ülést megnyitották, dr. Selyerov Szlavko bejelentette, hogy amennyiben az elnök elvileg elismeri az ellenzék álláspontjának helyességét és nem kíván precedenst létesíteni az esetből, akkor beleegyeznek abba, hogy a három tárca költségvetésének szekcióbéli tárgyalását a bizottság utólag plenárisaknak nyilvánítja. Ezen az alapon azután vita nélkül megtörtént a szavazás az egészségügyi tárca költségvetése fölött, amelyet el is fogadtak. Mielőtt azonban áttérhetek volna a szociálpolitikai tárca költségvetésének tárgyalására, felszóltak Kulovec és kifejtette, hogy csak akkor járulhatnak hozzá erre a tárcára vonatkozólag is a vita nélküli szavazáshoz, ha garanciát kapnak az elnökségtől arra, hogy az ellenzékkel szemben a jövőben nagyobb előzékenységet tenusit. Ugyanilyen értelemben beszélt Demetrovics Juraj Pribicsevics-párti képviselő is, aki Radics ellen intézett éles támadást:

— Kérem az elnököt, — mondotta — hogy védje meg az ellenzékét az olyan példátlan támadásoktól, mint aminőben legutóbb Radics miniszter ur részesített bennünket, aki ostobának nevezte az ellenzékét, holott senki sem ostobább, mint ő.

Radonics kijelentette, hogy a bizottság elnöksége pártatlanul kezeli a házzsabályokat és ezután a bizottság vita nélkül elfogadta a másik két tárca költségvetését is. A bizottság ezután a keddi ülés napirendjére az állami bevételek tárgyalását tűzte ki.

Az ülés befejezése után a bizottság többségi tagjai külön konferenciára vonultak vissza és azon tárgyalták meg az állami bevételek vitáján tanusítandó megatartásukat. A konferenciát nem fejezték be, hanem kedden délelőtt folytatják.

A radikális klub ülése

A radikális-párt képviselői klubja hétfő délután Zsivkovics Ljuba elnöklésével ülést tartott, amelyet azért hívtak egybe, hogy a képviselők előterjeszthessék esetleges kívánásukat a költségvetésbe még felveendő egyes tételekre vonatkozólag. Zsivkovics elnök az ülés elején arra kérte a képviselőket, hogy tekintettel Pasic miniszterelnök távollétére és a klubülésen megjelent képviselők csekély számára, ne folytassanak nagyobb vitát. Az ülésen Zsivkovics, Csirkovics és Stija-

A pénzügyi bizottság letárgyalta a költségvetést

Hatszáz millió dinárral redukálták a személyi és dologi kiadásokat

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés megnyitására időpontja lassan közeledik, ami mindinkább érezhetővé válik a politikai élet megélénkülésében. A képviselők egymásután érkeznek vissza a fővárosba és hétfőn a parlament elnöke, Trifkovic Marko is hazatért Párisból, ahol hetek óta tartózkodott. A minisztereinek érkezését is mindennap várják, de mint rendszeren, most is titokban tartják, hogy Pasic Nikola vonata mikor fut be a beogradi pályaudvarra. A parlament megnyitására a pénzügyi bizottság a politikai élet megnyilvánulásának legfontosabb színtere és tárgyalásai gyors tempóban haladnak előre, úgy hogy a költségvetési vita egy-két napon belül be is fejeződik. Ha ez megtörténik, akkor — még a parlament egybeülése előtt — foglalkozni fog a költségvetéssel a radikális klub, ami elé különösen az ellenzéken nagy érdeklődéssel tekintenek, mert azt várják, hogy a radikális párt lappangó ellentétei újból kifognak törni. Számítanak arra is, hogy ez alkalommal a vajdasági radikális képviselők újból

akciót indítanak a vajdasági adóterhek enyhítésére és elsősorban azt fogják szóváltani, hogy a kormány — ígérete ellenére — még mindig nem terjesztette be az adók egységesítéséről szóló törvényjavaslatot.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság dr. Radonics Jován elnöklésével hétfőn délután ülést tartott.

Radonics kijelentette, hogy a bizottság első szekciójának jelentése van kitűzve az egészségügyi, szociálpolitikai és építésügyi tárcák költségvetéséről. Indítványozta egyben, hogy amint az az első szekcióban tárgyalt többi tárca költségvetésével történt, ennek a három tárcának szekcióbéli tárgyalásait nyilvánítsa a bizottság most utólag plenárisaknak és újabb tárgyalás helyett térjenek át a szavazásra.

Az elnök javaslata fölött az ellenzék házzsabályvitát kezdett, amelynek során Selyerov demokrata, Kapetanovic muzulmán, Demetrovics független demokrata, Kulovec szlovén néppárti és Polics horvát

novics képviselők szólaltak fel és nagy feltűnést keltett, hogy Csirkovics délszerbiai képviselő testületében éles támadást intézett Radics István közoktatásügyi miniszter ellen, akit azzal vádolt meg, hogy Délszerbiából áthelyezi a hazafias érzelmű tanítókat és helyükbe kevésbé megbízhatókat nevez ki. Ezután dr. Radonics Jován, a pénzügyi bizottság elnöke szólalt fel és arra kérte a klubot, hogy szakítsák félbe a vitát és a klub ülését a pénzügyi bizottság munkájának befejezése után hívják újból össze. A képviselők esetleges kívánságait a kormány a költségvetési javaslat parlamenti tárgyalásánál is honorálni fogja. Miután Zsivkovics Ljuba elnök is magáévé tette Radonics dr. ígéretét, az ülés egy óras tanácskozás után véget ért.

A pénzügyi bizottság megtakarításai

Miután a pénzügyi bizottság befejezte a költségvetés tárgyalását, statisztikát állítottak össze arról, hogy a bizottság milyen redukciónkat foganatosított és milyen megtakarítást ért el. A megtakarítás a különböző minisztériumok közt a következőképp oszlik meg:

Redukált szemé-lyek száma:	Költségmegtakarítás:
legfelsőbb állami igazgatás	14 3,743,360 D
igazságügyminisztérium	191 3,342,568 „
közoktatásügy	88 8,409,192 „
vallásügy	46 2,483,336 „
belügy	561 33,600,035 „
egészségügy	661 13,896,218 „
külföldi	52 8,852,499 „
pénzügy	2021 259,192,901 „
had- és tengerészség	— 33,000,000 „
épitésügy	203 5,574,236 „
közlekedésügy	361 131,910,061 „
postaiügy	382 50,414,107 „
földmívelésügy	— 4,190,000 „
erdő- és bányaiügy	167 49,105,146 „
kereskedelmügy	33 2,958,564 „
szociálpolitikai	276 8,916,859 „
agrárreform	— 1,000,000 „
törvényegységesítés	2 111,256 „

Összesen tehát 5058 személyt bocsátanak el az állami szolgálatból és a megtakarítás végösszege 620,100,368 dinár. A pénzügyminisztériumnál elért megtakarításban belefoglalják a beljei és topolovci uradalmakban véghezvitt redukciónak 166 millió dináros összege is, úgy hogy enélkül összesen 453,668,947 dinár megtakarítást ért el a pénzügyi bizottság a költségvetésben.

A folyamhajtás szabályozása

Hétlőn délelőtt ült össze a parlament által a folyamhajtás szabályozásáról szóló törvényjavaslat kidolgozására kiküldött bizottság Szankovics Szvetozár bánati radikális képviselő elnöklésével. A folyamhajtás szabályozásáról szóló törvényjavaslatot Radonics Ante volt közlekedésügyi miniszter dolgozta ki és ezt a tervezetet át fogják dolgozni. A bizottság ülésén Milietics Krszta közlekedésügyi miniszter részletes expozét adott, majd a vita megkezdését keddre halasztották.

Szaribecseji küldöttség Beogradban

A szaribecseji radikális-párt helyi és környékbeli tagjai hétlőn délelőtt küldöttségben jártak Beogradban és felkeresték Makszimovics Bózsó helyügyminisztert, dr. Milietics Szilvákó egészségügyi minisztert, a kerület listavezetőjét és Alekszjevics Mita tartományi főispánt, a BBB. ügyosztály főnökét.

A küldöttség tagjai előadták, hogy noha a helyi pártszervezetben nekik többségük van és ők a régebbi radikális párttagok, a szervezetben mégis a kisebbségben lévő új párttagok játszanak vezető szerepet. Hangsúlyozták, hogy ők nem akarnak pártszakadást, de az ügy vala-

milyen formában való rendezését kívánják annál is inkább, mert a helyi rendőrhatalóságok is ellenük vannak és nem engedélyezik gyűléseik megtartását.

A küldöttség olyan választ kapott, hogy a radikális-párt főbizottsága majd foglalkozik az ügyvel.

Iskolai ünnepségek Szent Száva napján

Szubotícán munkaszünetet rendeltek el

A görögkeleti egyház szerdán, január 27-ikén ünnepi Szent Szávanak, a szerb-ség védőszentjének ünnepét. Szubotícán a szerb egyházközség iskolai ünnepségeket rendez. Reggel nyolc órakor ünnepi istentisztelet lesz a görögkeleti templomban, utána kalácsszentelés, majd a szerb iskola tanítói és növendékei szónoklatokból és énekszámokból álló műsort adnak elő. — Szilvákó tartja szerdán a szubotícai jogakadémia is, ahol ugyancsak délelőtt lesz ünnepély, amelyen Atimovics Miodrag dé-

kán tart ünnepi szónoklatot és a „Svetlost“ egyetemi ifjúsági egyesület ének-karú dalokat ad elő. Az ünnepélyen kalácsszentelés is lesz és kiosztják a királyi és állami ösztöndíjakat a tanulóknak.

A szubotícai polgármesteri hivatal rendelkezése szerint Szubotícán vasárnap munkaszünet lesz. Piac délelőtt tíz óráig lesz, borbélyok délelőtt 12-ig és délután négy órától hétig tarthatnak nyitva, a többi üzletet egész nap zárva kell tartani.

Felfüggesztették Pancsevó polgármesterét

A városi főügyészt és a pénzügyi tanácsnokot is menesztették. Éveken át súlyos visszaélések történtek a város gazdálkodásában

A vizsgálóbiztos nyilatkozata a vizsgálat eredményéről

Beogradból jelentik: Pancsevón az elmúlt hetekben — mint a Bács-megyei Napló már megírta — sorozatos letartóztatások történtek. A letartóztatások összefüggésben vannak azzal a vizsgálattal, melyet a helyügyminisztérium utasítására dr. Perugsics Mirkó, a beográdi főispán jogi referense még a múlt év júliusában kezdett meg, hogy Pancsevó város gazdálkodásában előfordult visszaéléseket megállapítsa.

A hónapokig tartó vizsgálat alapján a helyügyminisztérium felfüggesztette állásától a városi főszámvevőt, a városgazdát és annak helyettesét, akikről kiderült, hogy megkárosították a várost. A felfüggesztés után a városi tanács

dünyvádi feljelentést tett a hivatalnokok ellen, akiket a feljelentés alapján az ügyészség le is tartóztatott.

A letartóztatások Pancsevón nagy feltűnést keltettek: a vizsgálat azonban ezzel még nem fejeződött be.

A helyügyminisztérium hétlőn felfüggesztette állásából dr. Margau Vladimirt Pancsevó főispán-polgármesterét, valamint több magasrangú városi tisztviselőt.

A vizsgálattal kapcsolatban a Banatski Radikal című lap, melynek Szavkovics Lázár agrárminiszteri államtitkár a szerkesztője, vezércikkben tiltakozik a vizsgálat továbbhajtása ellen és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a nyomozással Pancsevó város önkormányzatát súlyosan megsértették. A lap megemlíti, hogy Pancsevón ma olyan fonák a helyzet, hogy mindenki, aki közigazgatási tisztviselő, gyanús a közönség előtt és felszólítja a helyügyminisztert, hogy a vizsgálatot bizza rá a közigazgatási hatóságokra, mint fegyverrel főrurra.

A Bács-megyei Napló munkatársa hétlőn beszélgetést folytatott dr. Perugsics Mirkóval, aki a pancsevói vizsgálatról a következőket mondotta:

— A Banatski Radikal című pancsevói lap megtámadott engem

azért, hogy a vizsgálat során folytonosan szenzációkat hajlászok. Ki kell jelentenem, hogy semmit sem csinálok szenzációhajlászásból, csak szükségesnek tartottam, hogy a vizsgálat minden fázisáról értesítem a nyilvánosságot. A vizsgálatot már július 8-ika óta vezetem, december 5-ig mint a beográdi főispán megbízottja folytattam nyomozást, azóta pedig mint a helyügyminisztérium megbízottja. A vizsgálat során, amelynek munkájában Jakovljevic Milorad pancsevói főkapitány támogatót, rengeteg visszaélés nyomára jöttünk rá a város vezetőségében és a visszaélések közt csalás, lopás és közoktrathamisítás fordul elő.

A város vezetősége a munkások munkabéréit több ízben eltulajdonította, a munkákat árlejítés nélkül adta ki, hamisított aláírások alapján eszközöket beszerzéseket és sok hamis adóbizonnylatot adtak ki

A vizsgálat eredményeképpen a város vezetőségéből több személyt vád alá kellett helyezni és Martinovics Szvetozár adófőnököt, Jovanovics Milutin főszámvevőt, Stanics Szvetozár gazdasági tanácsost és Rakova Szvetozárt, a gazdasági tanácsos helyettesét le kellett tartóztatni. Végül szombaton letartóztatották Radisavljevics Lupul volt gazdasági tanácsost, jelenlegi kovimi főszolgabíróit is.

— Ezenkívül ugyancsak a vizsgálat eredményeképpen felfüggesztették állásától Vuletin Szilvákó városi főjegyzőt, Müller Sándor mérnököt, a műszaki osztály vezetőjét és Srđics Jovan városi tanácsost. Végül

a hétlőn napon felfüggesztették állásától dr. Margau Vladimirt pancsevói főispán-polgármestert, dr. Radivojevics Dusan városi főügyészt és Andralovics Izidor pénzügyi tanácsost is.

Ezek a felfüggesztések és letartóztatások az 1924.—25. évi okmányok átvizsgálása alapján történtek, de kiterjesztjük a vizsgálatot az előbbi évek gazdálkodására is.

— A helyügyminiszter által ka-

pott felhatalmazásomat sokan félre-magyarították és azt mondták, hogy a vizsgálattal megsértettem a város önkormányzatát. Felhatalmazásom célja csak a vizsgálat meggyorsítása volt és ugyanebből a célból kaptam felhatalmazást arra is, hogy azok ellen is folytassam a nyomozást, akik fegyverrel tekintetben a közigazgatási bizottság illetékessége alá tartoznak.

Igen súlyos visszaéléseknek jött a nyomára a vizsgálat többek közt a pancsevói gázgyárnál is, ahol már évek óta követtek el különböző visszaéléseket. A rossz gazdálkodás miatt a gázgyár olyan helyzetben van, hogy nem folytathatja működését. A gyár élén nem áll szakember, sem mérnök, sem gázmester nem volt a gyárban alkalmazva és a gázgyárban tapasztalt visszaélések következtében függesztették fel állásától Müller Sándor mérnököt, a kinek hatáskörébe a gázgyár felügyelete tartozott. A gázgyárnak Stojkov nevű alkalmazottját, aki évek óta nagy mennyiségben lopja a kokszot a gyárból, letartóztatták.

Ugy Pancsevón, mint általában politikai körökben nagy feltűnést kelt dr. Margau Vladimír főispán-polgármester felfüggesztése, akinek utódán Jzajlovics Vaszát, a belügyminisztérium BBB osztályának inspektorát fogják kinevezni.

Az új fegyvasztási adók

A szubotícai javadalmi hivatal átszervezése

Szabotíca város tanácsa most dolgozik a városi javadalmi hivatal átszervezésére vonatkozó szabályrendeleten, amelynek tervezetét Szavajdzsics Sándor főszámvevő terjesztette a tanács elé. A tanács reméli, hogy a városi javadalmi hivatal az átszervezéssel nagyobb jövedelmeket fog felmutatni.

A szabályrendelet-tervezet szerint a javadalmi hivatal vezetésére tanácsnoki állást szerveznének, azonkívül felemelik az ügyosztály tisztviselőinek létszámát is. A főbb tisztviselők kinevezése a polgármester hatáskörébe tartozna.

A tervezet megállapítja a fegyvasztási illetékeket is, még pedig egy liter külföldi likör után tizenöt dinár, egy liter vidéki gyárban előállított likör után tíz dinár, egy liter külföldi száz százalékos alkohol után tíz dinár, külföldi vidéki tiszta alkohol után öt dinár, száz liter külföldi hordóba, vagy palackba fejtett bor után ötszáz dinár, belföldi bor után huszonöt dinár, palackos bor után ötven dinár illetéket kell fizetni. A szubotícai szőlő-tulajdonosok hektoliterenként husz dinárt fizetnek a bor és tizenöt dinárt a must után illeték címén. Egy hektoliter külföldi sör után harminc dinár, egy üveg külföldi pezsgő után huszonöt dinár, egy hektoliter ecet után öt dinár, egy hektoliter pehelyroleum után tíz dinár, egy hektoliter ásványvíz után öt dinár, egy kilogramm füstölt szalonna és hus, valamint zsír után tizenöt para, friss szalonna és friss hus után kilogrammonként tizenhat para fogyasztási adót kell fizetni. A Szabotícára beérkező autók után tíz dinár, motorbicikli után három dinár kövezetvényt fizetendő.

A szabályrendelet rövidesen elkészül és a tanács a város márciusi közgyűlésén fogja a kiszélesített tanács elé terjeszteni.

UTO'SÓ PÁRISI DIVAT!
"CENDRE DE ROSE"
"ROUGE" MANDARINE"
BOURJOIS - PARIS
11030

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar párt kisebbségi szakosztálya a napokban ülést tartott, melyen Jakabffy Elemér dr. részletesen ismertette a genfi kisebbségi világkonferencia lefolyását. Az előadás során Jakabffy felolvasta Mallo Franco brazilai népszövetségi delegátus egyik jelentésének a kisebbségekre vonatkozó bizarr részletét, hogy a Népszövetség milyen hibás szempontból kezeli a nagyítottasságra kérdést. Mallo Franco jelentése az: Nem hiszem, hogy a világkonferenciát meg lehetne valósítani anélkül, hogy ne veszélyeztetnők azt a morális végcél, amelyet a kisebbségek védelmének a szerződéses által teremtett rendszere maga elé tűzött. Tagadhatatlan ugyanis, hogy azok, akik ezt a rendszert megalkották, nem gondoltak arra, hogy bizonyos államok kebelében a lakosságnak olyan tömeget teremtsék meg, amely mindenkor különbözőzetek tekintetében magát a nemzet általános szerződésétől. Ellenkezőleg, ennek a tömegnek elemei számára a jogi védelemnek olyan statutumát akarták, amely képes biztosítani minden irányban a személyi sérthetőség tiszteletben tartását, és előkészítő lépésként a teljes nemzeti egység helyettesítésének szükséges feltételeit. Jakabffy Elemér ezután kifejtette, hogy Mallo Franco ismertetőjelet feltevése úgy képezi a kisebbségi kérdés megoldását, hogy a különböző kisebbségi nemzeteket lassacskán beolvassa a többségi nemzetekbe és a feltevése a kisebbségi nemzetek olyan magyarázatával fémaztja alá, mely homlokegyenest ellentétben áll minden kommentárral, mely a kisebbségi szerződésekkel kapcsolatban eddig elhangzott.

Panasz érkezett az erdélyi magyar párt központjához egyes tagozatoktól, mely szerint a vidéki hatóságok, különösen a szolgabírók nem adnak engedélyt a magyarnyelvű jótékony célú előadások megtartására. Eltekintve attól, hogy ez a tilalom törvénytelen, de súlyosan veszélyezteti a magyarság kulturális mozgódását is; a hatóságok ugyanis belügyminiszteri engedélyt követelnek, amit csak úgy lehet megszerezni, hogy az erre vonatkozó kérvényeket a kolozsvári szépművészeti inspektorátushoz juttatják, amely véleményével együtt továbbítja azokat Bukarestbe. Ez az eljárás hosszú hónapok torturáját jelent, amely csiráiban elfojthat minden magyar kulturális akció. Az önkényes rendeletek visszavonására a magyar párt elnöksége megteheti a szükséges lépéseket.

Az Európai Egyesült Államok gondolata igen népszerű Németországban, ahol legutóbb Wirth volt kancellár nyilatkozott róla elismerően. Az Európai Egyesült Államok csak akkor valósítható meg, ha előbb az egyesült európai népek gondolatát sikerül megvalósítani. Ez pedig minden népnek az állami büncselekedtekből való felszabadítását, az összes népek önrendelkezését jelenti. Bár a jelenlegi kisebbségek között a német a legtöbb nem akarok tisztán a franciák, belgák, csehek, lengyelek, jugoszlávok és románok által elnyomott németek szószólója lenni, mert ezeknek önrendelkezési joga egyenlő a magyarokéval és a többi elnyomott kisebbségekével. Ha az államok egyszer el fogják jutni az egyes kisebbségek jogainak megbecsüléséhez, akkor, de csak akkor lehet az Európai Egyesült Államok lehetőségéről beszélni. Ezt Locarno ellenére, anélkül, hogy annak jelentőségét csökkenteni akarnánk, meg kell állapítanom, Locarno mindenesetre az európai állampolitikának kétségkívül eredményét jelenti és megérthető, ha Európa államfői, akik a konferencián résztvettek, örvendenek. Aki azonban

látta saját népének szenvedését az új államok keretein belül, az nem hagyhatja figyelmen kívül a locarno szerződés által nyújtott lehetőségeket. Minden állami népe, amelynek népajtajából ma idegen állam területén laknak, nyugodtan aludhassa, ha garanciája lenne, hogy feltája az elcsatolt területeken nem pusztul ki. A legkitartóbb ellenállásnak is rövid az ideje. Az új generáció már csak részben jár már népének iskolájába, csak részben tanulhat anyanyelvén. Déltőlban a németek

előtt, Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában a magyarok előtt automatikusan bezáródnak az iskolák. Elszász-Lotharingiában ma már minden német iskola. A nem eléggé hangoztatott jog a saját földhöz és nyelvhez sajnós eddig csak biztatás. A legyőzött államok népének vizsgálata még nem ért véget. A kisebbségek elnyomása változatlanul tart, már pedig a kisebbségek jogainak megadása nélkül az Európai Egyesült Államok megvalósítása elképzelhetetlen.

A kisantant sürgeti Magyarország államformájának rendezését

Népszavazást követelnek Magyarországon a Népszövetség ellenőrzése mellett

Prágából jelentik: A kisantant februári konferenciájával kapcsolatban csehszlovák politikai körökben az a hír terjedt el, hogy **Benes külügyminiszter a konferencián szóba fogja hozni Magyarország államformájának kérdését.** A csehszlovák külügyminiszter álláspontja szerint ugyanis

bizonyos magyarországi eseményeknek, így a frankhamisítási botrányoknak is nagyrészt az az oka, hogy Magyarország állami berendezkedése még mindig ideiglenesen van csak megoldva.

Benes egész Középeurópa nézőpontjából hátrányosnak tartja, hogy nyolc évvel a világháború befejezése után Magyarország legfontosabb közjogi kérdése még mindig nem nyertek végleges elintéztést. A tapasztalat azt mutatja, hogy a királyi kérdés és az ezzel kapcsolatos propaganda és puccstervek következtében a magyar politikai élet sohasem tud nyugvópontra jutni.

Benes a kisantant-konferencián annak a tervnek akarja hírt adni, hogy megnyerni Nincses és Duca külügyminisztereket, hogy a kisantant-államok Anglia és Franciaország támogatásával

a Népszövetség előtt vessék fel **Magyarország államformájának kérdését és hassanak oda, hogy Magyarország népszavazással döntsön az államforma kérdésében, a Népszövetség kiküldendő semleges és pártatlan delegátusainak ellenőrzése mellett.**

Ezen a népszavazáson a magyar nemzetnek titkos szavazással arra a kérdésre kellene felelnie, hogy vajon királyságot vagy köztársaságot akar-e. Ha a nép a köztársaság mellett döntene, úgy a nemzetgyűlés feladata volna az új magyar köztársasági alkotmány kidolgozása és törvénybe iktatása. Ha viszont a nemzet a királyság mellett döntene, úgy újabb népszavazást kellene elrendelni arra vonatkozólag, hogy kit akar a nép többsége királynak. Benesnek az a véleménye, hogy a népszavazás esetén nemcsak Ottó és Albrecht lesznek a jelöltek, hanem több más személyiség is szóba fog kerülni és a nemzet többsége nem Habsburg mellett fog nyilatkozni.

A hír valódiságát ma még nehéz volna ellenőrizni, tény azonban, hogy prágai politikai és diplomáciai körökben napok óta élénken tárgyalják Benes állítólagos tervét.

Oroszország mozgósít

Az orosz vasutak megtették minden előkészületet a csapatszállításokra

Párisból jelentik: A lapok értesítése szerint Oroszország formális háborús előkészületeket tesz. A néphívtosok tanácsa rendkívüli ülést tartott, melyen döntöttek abban a kérdésben, hogy Oroszország milyen módon biztosítja Kínában a szovjet érdekeit. **A vasutakon minden előkészületet megtették a csapatszállításokra.** Az ötödik vörös hadsereg parancsnoka utasítást kapott, hogy vonja össze a csapatteket és sürgősen szállítsa el őket Szibériába. Az utóbbi napokban Kína és Szibéria között megszakadt minden összeköttetés.

Az orosz közvélemény rendkívül izgatott és komolyan számol azzal, hogy Oroszországnak **tegyveresen kell érdekeit Kínában szemben megvédelmezni.** Moszkvában vasárnap a város több helyén tüntettek a kínai ellenforradalmi kormány ellen. A tüntetésben a moszkvai egyetem tanuló **kínai diákok is résztvettek,** akik határozatilag elítélték Csang-Cso-Lin diktatúráját és szovjet-ellenes politikáját.

A letartóztatott orosz vasutasokat még nem hocsátották szabadon

Moszkvából jelentik: A moszkvai kínai ügyvivő közölte Csicserinnek, hogy a pekingi központi kormány

utasította Csang-Cso-Lin tábornagyot a letartóztatott orosz vasuti tisztviselők szabadonbocsátására. Csicserin értesítette a kínai ügyvivőt, hogy szombat estig **semmitéle jelentés nem jött Moszkvába Ivanov vasutagazgató és a többi orosz vasuti hivatalnok szabadonbocsátásáról.** Általános vélemény szerint a moszkvai szovjetkormány semmit sem fog elérni, mert köztudomású, hogy a pekingi központi kormány **egyáltalán semmitéle hatalma sincs és nem tud nyomást gyakorolni Csang-Cso-Lin tábornagra** és azt az egyet eléri, hogy Feng-Ju-Siang tábornok ismét a cselekvés terére lép, miután egyenesen Moszkva kérésére ideiglenesen vissza akart vonulni a kínai közéletől abban a reményben, hogy akkor példáját követni fogja Vu-Pe-Fu, akit Amerika támogat.

Csang-Cso-Lin nem enged

A szovjetlapok híreket kaptak, hogy **Karbinban az orosz főkonzultátus épületét katonaság és rendőrség kerítette be és a konzultációs tisztviselőin kívül senki sem juthat az épületbe.** A mandurjai orosz sajtó ellen a legszigorúbb cenzurát rendeltek el. Az orosz vasuti tisztviselők és vasutas munkások szakszervezetét is katonaság őrzi.

A kínai hatóságok nem engednek át táviratot Szovjet-Oroszországba. **Még a szovjet-unió főkonzultátus sürgönyét is visszautasították,** amelyet a szovjet távirati ügynökséghez intézett és a jelek arra mutatnak, hogy **a kínai katonaság lépésről-lépésre hatalmába keríti a táviróvezetéseket.** Ujabb is több orosz vasuti hivatalnokot tartóztattak le. Karbinban lovasrendőrség érkét. A kínai rendőrség az orosz vasuti tisztviselőktől írásbeli fogadalmat követel, hogy a kínai hatóságoknak fognak engedelmességet és a ki a kötelezvényt nem írja alá, azt letartóztatják. Karbinba kelet felől egy kínai páncélvonat érkezett. **Gratt orosz főkonzult újabb tiltakozó jegyzéket intézett a kínai helyi hatóságokhoz.**

A moszkvai lapok rendkívül élénk hangú vezércikkében emlékeznek meg az eseményekről, támadják Csang-Cso-Lin tábornagyot és a szovjet-kormányt felszólítják, hogy a végsőkig menő eszközökkel óvja meg Kínában a szovjet-unió érdekeit és tekintélyét.

A Vatikán

a román királytól megtagadta az apostoli királyi címet

Románia tárgyalása a Szentszékekkel

Bukarestből jelentik: Pacliscanu kultuszminiszteri igazgató, aki Romániában a konkordátum tárgyalásokat vezette, visszaérkezett Bukarestbe és jelentést tett a konkordátum-tárgyalások eredményéről.

Pacliscanu jelentése szerint a Szentszék elfogadta a román kormánynak azt a javaslatát, hogy a prelátusok kinevezéséhez a király és a kormány előzetes hozzájárulása szükséges, valamint, hogy a kormány a katolikus egyház javai felett ellenőrzést gyakorolhat, végül, hogy a romániai püspökségek hatásköre nem terjedhet ki az országon-tuli területekre. A kormány ígéretet kapott arra is, hogy a katolikus egyház központját fokozatosan Bukarestbe helyezik át. Nem fogadta el ellenben a Vatikán a kormánynak azt a követelést, hogy **a mindenkori román király a jövőben az apostoli címet viselhesse.**

A konkordátum ügyében a minisztertanács dönt és azt a parlamenti ratifikáció után publikálják.

Huszonkét kommunistát tartóztatott le eddig a beogradi rendőrség

A külügyminisztérium hivatalos kommunikét tett közzé

Beogradból jelentik: A kommunisták letartóztatása körül támadt bizonytalanság még mindig nem oszlott el, miután hivatalos részről eddig semmit sem közöltek a nyilvánossággal a letartóztatások okairól és a nyomozás jelenlegi állásáról. A rendőrhatalóságok feltehetően titkolódzása folytán **ujabbban a legfantasztikusabb verziók terjedtek el** és a sajtó, amely az ügyben teljesen tájékozatlan, élesen támadta a rendőrséget és a kormányt, hogy bizonytalanságban hagyta a belügyi és külügyi közvéleményt.

A sajtótámadások hatása alatt hivatalos részről hétfőn végre megjelent egy kommuniké, mely a letartóztatások okát ismerteti. Nincses külügyminiszter hétfőn magához kérte Todorovicsot, az államvédelmi osztály főnökét és Lazarevics Manojlovt, a beogradi rendőrség

ség vezetőjét, akikkel hosszasan tanácskozott. A tanácskozás után a külügyminiszterium sajtóosztálya az alábbi kommunikét adta ki:

— A kommunista letartóztatások miatt úgy a belföldi, mint a külföldi sajtóban tulzott és fantasztikus hírek jelentek meg. Fel vagyunk hatálmazva annak kijelentésére, hogy a nyomozást nem folytatták semmiféle merénylet kiderítésére. A letartóztatások kizárólag azért történtek, mert a letartóztatottak ellen az a vád, hogy kommunista sejt-szervezkedést kezdtek a munkásság körében, valamint olyan bűncselekményeket követtek el, melyek az államvédelmi törvény alapján büntetendők. Eddig összesen huszonkét személyt tartóztattak le, akik közül néhány személynek a letartóztatását a rendes bíróság is jóváhagyta.

Hanyatlak a vajdasági ipar

Csak öt új gyár alakult a múlt évben

Noviszadról jelentik: A noviszadi inspekcija rada most készítette el évi jelentését, amely a noviszadi és becskeri munkafelügyelőségek 1925. évi működését ismerteti. A jelentés szerint a múlt évben 608 gyárvizsgálatot tartott a két felügyelőség 548 vállalatnál. Kiadtak 234 gyártelengedélyezést, amelyek közül 103 új üzem alapításáról, 131 pedig régi üzem megnagyobbításáról szólt. Nagyobb gyáripari vállalat csak igen kevés alakult a Vajdaságban. Noviszadon az „Ikarus” repülőgépgyár, Vrsacon kalap- és sapkagyár, Kikindán börgyár és halkonzervgyár alakult, azonkívül tizenöt tengeri-száritót állítottak fel a Vajdaságban és egy cipőgyár is alakult. A többi telepengedély kisebb ipari üzemekre vonatkozik. Jellemző a súlyos gazdasági helyzetre, hogy Becskereken, amelynek gyáripara vezető helyet tölt be a Vajdaságban, a múlt évben egyetlen új gyár sem alakult, csak az évek óta szünetelő olajgyár üzembe-

helyezése szaporította a becskeri gyárak számát.

Kibővítették a vrsaci cipőgyárat, a jabukai és vrsaci keményítőgyárat, két vajdasági butorgyárat és négy villanytelepet és huszonöt malmot. Épült négy új villanytelep és tizenhárom új malom, ezek közül hét a B-nátban és hat Bácskában, továbbá huszonnégy kisebb őrle malom.

Európa birkozó-bajnoka megszökött

Két gyereket és százezer dinár adósságot hagyott Noviszadon

Noviszadról jelentik: Nemcsak a noviszadi sportársadalomban, de az egész Vajdaságban nagy és kinos feltűnést keltett az a szenzációs hír, hogy Kóbor Imre, noviszadi csemegekereskedő múlt hét szerda reggel Noviszadról eltűnt. Azok, akik Kóbor Imre viszonyait ismerik, már elhunése napján tudták, hogy Kóbor végkép bucsút mondott Noviszadnak és Budapesten át Bécsbe szökött, ahonnan talán már utban is van távolabbi országok felé, követve kebelbarátját Holländer Leót, aki néhány hónappal ezelőtt teljesen azonos körülmények közt tűnt el Noviszadról.

Kóbor Imre pár évvel ezelőtt került Noviszadra, ahol egy nagyobb, cégnél kapott alkalmazást a Juda Makkabi sportegyesület révén, mely mint birkozótréner látta le Budapestről. A jömegejelenést fiatalember, aki Budapest több-szörös birkozóbajnoka, sőt a Budapesten megrendezett Európa-bajnokság győztese volt, hamarosan elhelyezkedett a noviszadi társaságokban. Sokat keresett, nagy lábon élt, de mindaddig igen szolidan, amíg felesége a múlt évben meg nem halt. Felesége elvesztése egészen megváltoztatta: éllelezott, bárhabitu lett, ivott és igen sokat kártyázott. Néhány hónappal ezelőtt kilépett állásából, pár hétig állás nélkül élt, majd megvette Nemes Károlynak, a Jugoszlávia kitűnő kapusának csemegeüzletét, mert Nemes közben táncosnival foglalkozott.

Az örmény templom ház kapujában volt Kóbor Imre kis csemegeüzlete, a

Bejelentettek az inspekcija radánál 1076 üzemi balesetet, amelyek közül 18 volt halálos. A balesetek huszonöt százaléka a malomiparra esett, tizenhét és fél százaléka mezőgazdasági gépeknél történt, tíz százaléka faipari üzemekben volt. Azokban az üzemekben, amelyeket az inspekcija rada megvizsgált, 11739 munkás volt alkalmazásban, köztük 8505 férfi és 3234 nő.

melyet főleg a sportifluság látogatott, de mert Kóbor magyar állampolgár volt, az iparengedélyt Wiesnecker Lajos birkozóbajnok nevére kérte és kapta. A csemegeüzlet csak rövid ideig ment jól, mert Kóbor a kártya kedvéért elhanyagolta az üzletet, folyton kávéházakban volt és késő hajnalig kártyázott; egy-egy este négy-öt-hatezer dinárokat vesztett.

Elhunése előtti éjszakán is hatezer dináros vesztesége volt. Kóbor, hogy a kártyázáshoz szükséges pénzt előteremtse, barátait állandóan kölcsönökkel zaklatta és azok 40-50.000 dinár erejéig váltókezeséget is vállaltak érte. Ezenkívül a szólnomosságok és csalások egész sora terhelt a lelkiismeretét. Egy noviszadi kereskedőtől például két gyűrűt vett át bizománya, a gyűrűket eladta, a pénzt megtartotta és a pénzt sűrűgető kereskedő elől napokon keresztül bujkált. Egy gyógyszerésznek az aranyórája került hasonló sorsra. Egy noviszadi urlaszonytól viszont házasság ígérete mellett 25.000 dinárt csalt ki és szökése előtt mindent pénzzé tett és jól sikerült körpumpolással szerezte meg szökéséhez az uttköltségeket.

Kóbornak két kis gyermeke van, akiket pár hónap előtt egy idegen családnál helyezett el, hogy annál zavartalanabban áldozhasson kártyaszenvédélyének. Szökéséről senkinek és így gyermekeinek se szólt egy szót se, sőt gyerekeit — a közpénz kifizetése nélkül — az idegen családnál hagyta.

Bécsből vasárnap két noviszadi ba-

rájának leveleket írt, amelyben bejelentette, hogy megszökött és nem tér vissza. Szökése barátai körében — akiknek több mint százezer dinárral tartozik — kinos feltűnést keltett. Kóbor leveleiben megírta, hogy Bécsben néhány napot tölt elhalt felesége apjánál és akkor továbbutazik. Valószínű, hogy Holländer Leó után utazik Szudánba, ahová állandóan levelezésben volt és ahonnan szökéséről előzetesen tudomása lehetett.

Kóbor ellen több büntetőfeljelentés készül és a károsultak kérik, hogy a bécsi rendőrség tartóztassa le és adja ki a noviszadi ügyésznek.

A szekicsi kriptaháboru

A kriptahatósági ellenőrzését a törvény rendeli el

Szekicsi jelentés alapján megírtuk, hogy a szekicsiek sérelmesnek tartják a topolai szolgabírósnak azt az intézkedését, mely szerint a kriptákat csak a szolgabírósnak kiküldöttjének és hatósági orvosnak jelenlétében szabad felbontani. A szekicsi családoknak, még a szegényebb sorsúknak is van egy-egy kis kriptájuk, ahova elhalt családtagjait eltemetik. A szolgabírósnak intézkedését azért tartják sérelmesnek, mert a szegény családok temetkezési költségeit a kiszállási díjak jelentékenyen megrádjítják. A szekicsiek az alispáni hivatalhoz kérik fordulni panaszuk orvoslásáért.

Mint illetékes helyről értesülünk, a topolai szolgabírósnak a Vajdaságban érvényes magyar törvény alapján jár el, amikor a kriptanyitáshoz kiküldi a tisztviselőjét és a hatósági orvost. Ami az eljárás költségeit illeti, azokat a szekicsi előjárás állapítja meg és szedi be. A szolgabírósnak kiküldött legutóbb azért nem adta meg a temetkezési engedélyt, mert a felnyitott kriptá már túl van zsofolva és az illető családon nem is hajtottak be a hatóságok az eljárási költségeket, miután a család fő szegénységére hivatkozva kijelentette, hogy a díjakat nem tudja megfizetni.

Farkasok között

Írta: Forgács Dezső

Csöndesen zárta be maga után az ajtót és megállt előtte egy pillanatra. Hirtelen belédöbbsent vállalkozásának a merészsége. A délutáni jelenetre gondolt.

— Hallottam, kerestél. Itt vagyok. Meg akarsz útni tán? Tessek. Nem védekezem.

És mosolygott hozzá a gazember. Ő pedig állt vele szemben, lebé-nült karral.

Az várt egy darabig és újra kezdte.

— Nem mozdulsz? Nem érted, hogy elvettem tőled a menyasszonyodat? Nekem ugyan nem menyasszonyom, csak...

Nem folytatta, hanem röhögött, röhögött.

Ő pedig állt csak, állt és nem tudta megútni. Reszketett, mikor ráeszmélt, hogy nincs benne indulat, ami a karját ütésre parancsolja és undorodott, mikor öklének a puha emberhámba való mélyedését elképzelte.

— Halott, halott, — zsegték a fülébe annak az utolsó szavai...

Nem, még nem az. Igazán nem. Csak útni nem tud. Útni. Vajjon halott az, aki már nem tud útni? Nem az, nem az.

Már sötétedett, amikor az uccára lépett. A feje zugott. És itt, a nyílt, rohanó embertömegben ráremült helyzetének igazi jelentőségére. Megtorpant. Visszafordulni — volt az egyetlen gondolata. —

Am nem tudni miért, előrelépett egyet, utána pedig már automatikusan következett a többi.

A betegsége régi keletű volt. Eleinte csak abból állt, hogy — mint a többi gyöngye ember — nem tudta az igazat senkinek megmondani, ha ezzel fájdalmat okozott volna. Inkább hallgatott és magát emésztette. Am ez a gyengeség nála nem maradt meg bizonyos ismert, normális határok között, hanem fellődött, fokozódott tovább. Most már a csucspontján állott. Délután jött rá, mikor ott állt, akkor jött rá, hogy nem tudna megútni senkit, még akkor sem, ha ezzel az ütéssel saját életét védelmezné meg.

És most meghorzadt. Védtelennek érezte magát. Kiszolgáltatottnak és védtelennek.

Ha ezt észrevenné valaki. Ha ezek itt körül mind észrevennék, hogy minden következmény nélkül rugatnak odébb, mint egy kavicsot. Ha ezek tudnák azt... akkor széjjel tépnék.

A testét rémülettel itatta át ez a bizonyosság. Jobbra-balra forgatta a fejét.

Nem, még nem tudta senki. Ugy látszott legalább.

A másik oldalra sietett. Az biztosabbnak tetszett neki. Hatalmas, világító szörny rohant feléje. Majdnem eltaposta. Autó volt. Ilyen tisztán még nem érezte soha az élet kíméletlen erejét, mint most, ezzel az autóval kapcsolatban.

Egy kirakattükörben valami ma-

gához hasonlóat látott, csak a konturjai voltak elmosódottabbak.

A felszedett köveken suhancok ugrálnak. Rendőr jött.

— Nem mentek innen?!

Persze. Nem mentek innen. Nem mentek innen. Ha a suhancok erősebbek, ők mondják ugyanezt. És akkor a rendőr szalad. Így ők szaladtak.

Az egyik sarkon nagy csomó ember állt körül egy epilepsziás göröcsökben vonagló férfit.

Nem értette, hogy miért nem rohannak rá, hisz védtelen volt. Csodálkozott. Végül eldöntötte. A hadonásztól félnek. Attól félnek.

Reszketett arra a gondolatra, hogy nekimegy valakinek. Ugy surrant, hajlongott ide-oda, mint egy kigyó és majdnem minden pillanatban nekiment valakinek. És mindig gyorsabban ment. Ez az ut szörnyű erőpróbának tetszett neki. Pedig úgy érezte, az ereje már fogyóban van.

Szélesvállú, hatalmas férfi sietett vele szemben. Alig volt annyi ideje, hogy félreugorjék, különben fel-felülne annak ment volna neki. Így egy festékesvödört célzó munkásnak rohant, aki pipaesvörösén, magából teljesen kikelve ordított.

Megijedt és rohanni akart. Csak a férfit akarta kikerülni és az oldalt álló vödört észre sem vette. Am a vödör védte fizikai jogait és együtt borultak fel.

A következő pillanatban már zuhogtak a felém az ütések.

Rájöttek, igen, rájöttek minderre. Ugy érezte, azon a helyen hal-

meg mingyárt. És gyűltek az emberek, gyűltek...

Összeszedte minden maradék erejét, talpra ugrott a zuhogó ütések dacára is és rohant, rohant, mint egy megbokrosodott ló, aki ráemlékszik végtelen puszták vad hátszára, mikor az üldöző az ember volt és elveszti köztük hirtelen minden biztonságérzetét. Ugy rohant.

A mögötte robogó üldözők dübörgése úgy hangzott felé, mint kivézetéseknél a dobok pergése.

Rohant. Holtrafáradt lábait nem bírták már, a tüdejében nem volt levegő, mégis rohant. Vitte az életakarát.

Mikor elfogták, az arcáról patakokban szakadt a verejték és a szemét kimondhatatlan rémülettel forogtak irtókában. Melléből időnként állatias hörgés szakadt fel.

A rendőröknek a legnagyobb erőfeszítésükbe került, hogy megvédiék a felháborodott tömeg ütlegeitől. Senki sem tudott ugyan biztosat... tény, hogy a felháborodás óriási volt. Azt azonban már nem tudták megakadályozni a rendőrök, hogy egy családapa, aki addig a járdán nyugodtan sétált, le ne rohanjon, két hatalmas pofonnal adni véleményének kifejezést. Biztosat ugyan ő sem igen tudott...

Végül is kénytelenek voltak kocsiba dugni és úgy hajtani el vele. Megpróbálta magát kirángatni még egyszer. Nem sikerült. Attól kezdve nem mozdult többet. Mikor megérkeztek a rendőrsőre, mikor ki akarták emelni, halott volt már.

Varrógép-alkatrészeket nézett bankóprésnek a budapesti rendőrség

Össeült a parlamenti vizsgálóbizottság — Bonyodalmak Bethlen miniszterelnöknek báró Perényihez intézett levele miatt — Mit tudott Bethlen az akcióról? — A franciák tovább folytatják a nyomozást Az ügyészség megkezdte a vádirat elkészítését

A parlamenti vizsgálóbizottság Bethlent, Rakovszkyt, Pesthyt és Walkót is kihallgatja

Budapestrol jelenlik: A frankhamisítás-ügyben két kérdés áll a közérdeklődés előterében, az egyik: gróf Bethlen István levele báró Perényi Zsigmondhoz, a másik: a francia detektívek nyomozása.

Bethlen István miniszterelnök leveleiről csak annyi bizonyos, hogy nincs meg.

Egyes külföldi lapok — így többek közt a beogradai Politika — szerint a levélben, amely jóval a pénzhamisítás-ügy kipattanása előtt keletkezett, Bethlen miniszterelnök azt ajánlotta Perényinek, hogy a frankhamisítás-ügyben vártatja. Másik verzió szerint Bethlen arra figyelmeztetné Perényit, hogy ne adja oda nevét gyerekes puccsokhoz. Ez — állítólag — az Albrecht-puccstervekre lett volna célzás. A harmadik verzió szerint az

a hivatalos álláspont, hogy Bethlen semmiféle levelet nem írt báró Perényinek.

Az állítólagos Bethlen-levelet a külföldi lapok legnagyobb része annak bizonyítására használja fel, hogy

magya Bethlen miniszterelnök is be volt avatva a frankhamisítás tervébe.

Ezt azonban fel sem lehet tételezni. Bethlen miniszterelnök olyan erélytel és körültekintéssel indította meg a nyomozást a pénzhamisító-banda ellen, hogy ez maga is kizárja, hogy tagja lett volna a frankhamisító-szervezetnek. Viszont igaz, hogy az első napok erélytel után a nyomozás megtorpant és sokfelé vall arra, hogy Bethlen miniszterelnök — kényszer hatása alatt — maga is hozzájárult a nyomozás holtpontra jutásához. Az a magyarázat, hogy az ügybe olyan magasállású személy is beletartozik, akinek módjában állt Bethlent eredeti szándékának megmártására bírni, egymagában nem elegendő magyarázat. Ha ugyanis Bethlennek semmi köze sem lenne Windischgraetz akciójához, viszont a szóbanforgó magasállású személy bele lenne keverve, akkor

Bethlen bizonyára felhasználta volna az alkalmát arra, hogy ettől a magasállású személytől megszabaduljon.

Jóinformált helyről a következő érdekes magyarázatot kaptam gróf Bethlen István magatartásának okáról:

— Nádossyék akciója két részből állt. Az egyik része volt a sokat emlegetett hazafias cél, amely mögött valójában egy Albrecht-puccs rejtőzött némi irrudenta-mellékzöngékkel. A másik része viszont az anyagi eszközök előteremtése, a pénzhamisítás volt. Noha a két dolog szervesen összefügg, a szereplők nagyrésze nem volt mindkét ügybe beavatva. Azek, akik a hamispénzt forgalombahozták, nem tudták például pontosan azt, hogy mi is az a hazafias cél, amiért nekik pénzhamisításra kellett felbuzdulni. Viszont egész sereg politikus tudott az ügy politikai részéről, anélkül, hogy a pénzhamisításba be lett volna avatva. Ezek közé tartozik Bethlen is.

A miniszterelnök, ha nem is helyeselte, de tudott a pénzhamisítók politikai céljáról.

de a hamis eszerek gyártásáról természetesen nem. Hogy a politikai cél sem

helyeselt, arra vall a Perényihez intézett levél. A miniszterelnök akkor nem akarta, ugylátszik, nyíltan kifejezni, hogy nem ért egyet Perényiék akciójával, de az akció elhalasztását kívánta, azzal a mellékgondolattal, hogy aki időt nyer, mindent nyer. Mithogy a pénzhamisításról nem tudott, a botrány kipattanása után nyugodtan mer fellépni Nádossyék és Windischgraetzék ellen, akiről nem is tudta, hogy a politikai akcióban is szerepük van. Viszont, amikor a franciák nyomozása eljutott báró Perényi Zsigmondhoz, Bethlen megijedt. Közben felvilágosították arról, hogy a Kér-akció — a politikai és a pénzhamisítási — összefügg egymással és a frankhamisítás szabadlábán levő értelmi szerzői

megijezteték Bethlent, hogy ha nem pariroz, akkor leleplezik a frankhamisítás politikai hátterét és őt is belekeverik az ügybe.

Bethlennek, mint aktív miniszterelnöknek érthető módon kellemetlen lenne, ha egy olyan ügyben szereplne a neve, amely az irrudentával — bármily távolról is — vonatkozásban áll és ez feszélyezte őt abban, hogy a frankhamisítás teljes erélytel járasson el.

A másik érdekesség a francia detektívek budapesti nyomozása, amelynek érdekes fordulatai vannak:

A Bácsmegeyi Naplóban már két héttel ezelőtt szövegtem, hogy a budapesti rendőrség érthetetlen módon nem kíváncsi a Freund és Barát-cég tulajdonosainak vallomására, a

A parlamenti vizsgálóbizottság első ülése

Feszült érdeklődés előzte meg a parlamenti vizsgálóbizottság hétfői első érdeklődés ülést, amely délután öt órakor kezdődött az országháznak a főrendiházhoz tartozó részében, a legjobb híresség volt helyiségében. A bizottság ülései tudvalevőleg zártak, a hétfői ülésről azonban mégis kiszivárogtak egyes hírek, amelyek szerint a vizsgálóbizottság ellenzéki tagjai súlyos követelésekkel léptek fel:

Az ellenzék indítványozta Bethlen miniszterelnök, Rakovszky belügyminiszter, Pesthy igazságügyminiszter és Walkó külügyminiszter megindítását és kihallgatását,

hogy a kormány felelőssége megállapítható legyen. Elsősorban

Bethlennek báró Perényi Zsigmondhoz intézett állítólagos levele kérdéséről akarja az ellenzék tisztázni.

Ismeretes ugyanis, hogy több külföldi lap hírt adott arról — mint a Bácsmegeyi Napló is jelenleg — hogy Bethlen hónapokkal ezelőtt levelet intézett báró Perényi Zsigmondhoz, a Magyar Nemzet Szövetség elnökéhez, hogy genfi tárgyalásra és a külpolitikai helyzetre való tekintettel egyelőre halasszák el a frankhamisítás tervét. Ez a levél nagy izgalmat keltett politikai körökben, annál is inkább, mert Vázsonyi Vilmos is megemlékezett erről a levélről a Neve Fréde Presse vasárnapi számában írt cikkében, amelyben többek közt a következőket írta:

Már megafogtam azt a hírt, mintha

lik a pénzhamisító-gépet Windischgraetzéknek eladták.

Ez a cég ugyanis, amikor a rendőrség már hetek óta kereste a bankjegynyomó-gépet, nem jelentette be, hogy a frankhamisítóknak ők szállították a gépet.

A francia detektívek hétfőn ellátogattak a Freund és Barát-cég Akadémia-utca 3. szám alatti helyiségébe, azonban a főnökök elbújtak előlük.

Igy csak egy alkalmazzott mutatta meg nekik az árjegyzékből, hogy milyen bankjegynyomó-gépet szállított a cég a pénzhamisítóknak. A gép egyébként 30.000 frankba került, úgyhogy ez a kiadás Windischgraetzéknek, akik több mint huszezer bankjegyet nyomtattak, harminc darab hamis bankjegy készítéséből megtérült.

Benoist és Doucet, akik hat nap óta géptanulmányokat folytattak egy műegyetemi tanár oktatása alapján, ezután Bauer rendőrtanácsossal

megvizsgálták a rendőrség raktárában az összetört bankjegynyomó-gépet és kétségtelenül megállapították, hogy a hamis eszerek nem azon készültek.

— Bennünket nem lehet pár darab ócskavással becsapni — mondta Benoist a hűledező rendőrtanácsosnak — nem hagyjuk kiszurni a szemünket ezekkel a varrógép-alkatrészekkel és elő fogjuk keríteni azt a gépet, amin, ugylátszik tovább akarják hamisítani a mi pénzünket. P. H. E.

a miniszterelnök urat azzal fenyegettem volna meg, hogy szóba hozom azt a levelet, amelyet ő báró Perényi Zsigmondhoz intézett genfi útja előtt. A parlamenti vizsgálóbizottság előtt, remélhetőleg, lesz arra alkalma a miniszterelnök urnak, hogy nyilatkozzék erről a Perényi Zsigmondhoz intézett levélről és elmondja, milyen formában és mikor kapott hírt egy kulandor-váltakozás tervéről és hogyan intézkedett annak megakadályozásáról.

Kormányparti körökben ezt a levelet úgy magyarázzák, hogy Bethlen még novemberben levelet írt Perényinek, akit őva intett, hogy nevét gyerekes puccskísérletekhez odaadja és ezzel az akkor felmerült Albrecht-kombinációra gondolt. A miniszterelnökhez közeli álló helyen a levéllel kapcsolatban egyébként a következő nyilatkozatot tették:

— Itt hiábavaló minden piszkolódás, az igazság ugyanis ki fog derülni és utána mindazok ellen meg fog indulni az eljárás, akik az ilyen rágalmatokat terjesztik. Itt nemcsak egyéni, hanem a nemzeti becsület kérdéséről van szó. Senki se fogja a miniszterelnököt kényszeríteni arra, hogy illetéketlenek előtt nyilatkozzék erről az ügyről, vagy példmunkba bocsátkozzék és ezzel a nyomozás egész eredményét veszélyeztessék.

A megjelölt fűrés és zavaros cáfolat az ellenzéknek nem nyugtatja meg és

Bethlentől követelik, hogy a vizsgálóbizottságnak adjon részletes

felvilágosítást a szóbanforgó levél tartalmáról.

A többi miniszter kihallgatása ugyan csak a kormány felelősségének megállapítására szolgál.

Pesthy Pál igazságügyminisztertől arra nézve kíván az ellenzék felvilágosítást, hogy miért engedte át a nyomozás irányítását Bethlennek, holott állásánál fogva neki kellett volna utasításokat adnia.

Igen súlyos kérdéseket akar a parlamenti vizsgálóbizottság Rakovszky Iván belügyminiszterhez intézni.

Az ellenzék részletes felvilágosítást kíván Rakovszky belügyminisztertől arra nézve, hogy mikor értesült Nádossy szerepéről, milyen intézkedéseket tett az országos főkapitány ellen a nyomozás sikere érdekében, végül miért tartotta fenn a belügyminiszter a frankhamisítás leleplezése után is a baráti nexust Nádossyval, aki Windischgraetz egy órával letartóztatása előtt a belügyminiszter autóján kereste fel.

Végül Walkó Lajos kihallgatását indítványozta az ellenzék, akit a frankhamisítóknak adott tanácsadói feladatok ügyében akarják kihallgatni és

felvilágosítást kérnek tőle a frankhamisítás ügyében történt diplomáciai lépésekre nézve.

A miniszterek kihallgatásán kívül a parlamenti bizottság betekintést akar szerezni az ügy irataiba, majd

ki fogják hallgatni Windischgraetz herceget, akitől a sokat emlegetett »hazafias célra« vonatkozólag kérnek felvilágosítást.

Kihallgatják Nádossy Imrét is, mert a volt országos főkapitány szerepe szorosán összefügg a kormány felelősségének kérdésével. Gerő Lászlót arra nézve akarják az ellenzéki tagok kihallgatni, hogy

milyen tekintélyek érvényesültek abban, hogy a Térképészeti Intézetet a frankhamisítás céljára rendelkezésre bocsátotta.

Ki fogja hallgatni a bizottság valószínűleg Rába Dezsőt, Windischgraetz herceg titkárát és esetleg más letartóztatottakat, valamint számos más egyént is és

az ellenzéki tagok ragaszkodnak Benoist francia rendőrtisztviselő kihallgatásához, aki a legértékesebb információkkal szolgálhat

és valószínűleg át fogja adni a bizottságnak Jankovichék hűgati kihallgatásáról felvett jegyzőkönyveket is.

A parlamenti bizottság ülése a kiadott hivatalos kommuniké szerint este negyed tízig tartott. Az ülésen Rubinek Istvánt választották meg előadónak, majd hozzáfogtak az ügy érdemi tárgyalásához. A folytatatólagos ülést kedd délután öt órára tűzték ki.

Zadrawetzet bűnszegedi bűnrészesség címén helyezik vád alá

Az ügyészség végleg befejezte a nyomozást. Makkay ügyészségi alelnök megkezdte a vádirat megszerkesztését, mellyel előreláthatólag a jövő hét elejére elkészül. A vádirat több tekintetben szenzációs lesz; huszonöt személyt helyez az ügyészség vád alá.

Zadrawetz tábori püspök ellen bűnszegedi bűnrészesség címén emelnek vádat.

ami azt bizonyítja, hogy a nyomozás folyamán tényleg beigazosított, hogy a tábori püspök tudott a pénzhamisításról és résztvevett benne.

Windischgraetz mint tettest és mint felbújtót vonja felelősségre a bíróság.

Nádossy bűnszegedi bűnrészesség címén, Gerő pénzhamisítás bűntette, a többi letartóztatottat pedig bűnrészesség és hamis pénzterjesztés címén helyezik vád alá.

Üdvözölték a budapesti rendőrség nevében a letartóztatott Nádossyt

A budapesti főkapitányságon már napok óta beszéltek, hogy a pénzhamisítás miatt letartóztatott dr. Nádossy Imre országos főkapitánynak.

A rendőrség tisztviselői állandóan bizalmi nyilatkozatokat csempésznek be az ügyészség fogházába, és azokban nagyrabecsüléstől és tiszteléstől biztatják a frankhamisító főkapitányt.

Az ügyészségen legutóbb elfogtak egy Nádossyhoz írt levelet, amelyet egy rendőrfelügyelő írt.

A levél legjellemzőbb kitételei így hangzanak:

— Abban a kényelmetlen helyzetben, amelybe a zsidók politikája Máltóságodat sodorta, valószínű, nagyon jól fog esni Máltóságos Uramnak, ha néhány társammal együtt térhetetlen hűségemről és rugasszkodásomról biztosíthatom. Tudomására kelj hozzam Máltóságodnak, hogy elítéléssel beszélek Máltóságod meghurcolásáról és megvannak szándékai Máltóságos Uram hazafelné gondolkodásáról. Mi mindannyian megdöbbenve nézzük azt a mártírszerepet, amit Máltóságod magára vállalt, főnőnként tekintjük, bárholgy igyekezzünk is Önt a sárba diporni. Aki a levelet írta, a rendőrségtisztviselő véleményét tolmácsolom, de itt meg kell említenem, hogy a rendőrségtisztviselők közül, akik Máltóságodról nyilatkoznak, egyetlenegy ember volt, akiből kibújt a liberális, aki Máltóságodat becsmérelte és aki Máltóságod tettét nem a hazaféltség mindent megkövetelő szeméje szerint ítélte meg.

Cseh vezényszó miatt négy évi várfogság Magyar katoná, aki nem értette meg a parancsot

Prágából jelentik: A prágai legfelsőbb hadbíróóság érdekes pörben hozott ítéletet. A pör vádlottja egy magyar katona: Cseh Béla lévai iparos volt, aki ellen a katonai ügyészség súlyos fegyelmeztetés címén emelt vádat azon a címen, hogy puskát emelt századparancsnokára, Mlady főhadnagyrá.

Cseh százada a prágai gyakorlóteremen végezte gyakorlatát, amikor Mlady főhadnagyról levezényszót kiáltotta. A magyar fia nem értette meg a nem hivatalos vezényszót és nem teljesítette a parancsot, mire Mlady főhadnagyról a gálériánál megragadta és földre teperte. Cseh gyorsan felugrott és fogyerét övévelében két kézre markolva maga elé tartotta, hogy a további inzultusok ellen megvédelmezze magát. Eközben odaérkezett Seidl törzskapitány és figyelmeztette a katonát, hogy súlyos fegyelmeztetést követett el, amiért büntető följelentést tesz ellene. A följelentés pár nap múlva megtörtént, az ügy a prágai hadbíróóság elé került, ahol tizenöt pernyi tárgyalás után, anélkül, hogy a magyarul beszélő fiúnak módjában lett volna védekezését előterjeszteni, négy évi súlyos várfogságra ítélték, minden hatodik hónapban magánzárka és minden hónapban böjt és keményítkezés súlyosításával.

A magyar katona hosszas utánjárás-sal elérte, hogy perújítást rendeltek el. A perújítást a pozsonyi hadbíróóság végezte, mely Cseh Béla védekezését elfogadta és felmentő ítéletet hozott, azaz az indokolással, hogy a főhadnagyról nem olyan vezényszót használt, melyet a szolgálati szabályzat előír. A katonai ügyész felelőssége folytán az ügy a prágai legfelsőbb hadbíróóság elé került, mely hosszas tanácskozás után helyt adott az ügyészség semmisségi panaszának, az ítéletet megsemmisíté. az elsőfokú bíróságot pedig arra utalja, hogy újabb tárgyalja le az ügyet.

Noviszádon új teherpályaudvar épül

Áprilisban kezdődik az építkezés — Hétmillió dinár az előirányzott költség — A titel—orlováti vasut megnyitása

Noviszad gazdasági körében nagy örömet keltett az a hír, hogy az új noviszadi teherpályaudvar építését ez év áprilisban megkezdik.

Vasárnap délelőtt tíz órakor a noviszadi vasuti osztálymérnökségen nagyfontosságú megbeszélés volt, amelyen Matics Szvetozár szubotica vasutigazgató, Stankovics Szvetozár volt államtitkár, nemzetgyűlési képviselő, dr. Koszics Miklós egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara titkára és Barakk János osztálymérnökségi főmérnök vettek részt.

A megbeszélés egyetlen tárgya a Noviszádon építendő új teherpályaudvar volt.

Matics Szvetozár vasutigazgató ismertette a teherpályaudvar építkezésének kérdését és közölte, hogy a közlekedésügyi miniszter honorálta a noviszadi gazdasági körök régi, jogos kívánságát, hogy Noviszádon új teherpályaudvart létesítsenek, mert a jelenlegi épület és a jelenlegi vasuti hálózat nem képes Noviszad megnövekedett áruforgalmát lebonyolítani. A vasutigazgató közölte továbbá, hogy a tizenkettőtörvényben a megfelelő fedezet be van íktatva és az új teherpályaudvart, a mai rendezőpályaudvarnál, a Futaki-úton hétmillió dinár költséggel megépítik és már áprilisban meg is kezdik annak építését.

A személy- és gyorsáruforgalom lebonyolítása továbbra is a mai pályaudvaron történik, míg az új teherpályaudvarról vasuti vonalak fognak a strand környékén a Dunához vezetni, hogy a

vizi útra való átrakódás megtörténhessenek.

A dunai rakodóállomás elhelyezése-nél a vasutigazgatóság figyelemmel kíván lenni az új vámházra. A noviszadi vámfőnökség a vámházat az épülő új hid és a mai vasuti hid közti területen akarja elhelyezni. A terv megvalósítása azonban elháríthatlan akadályokba ütközik, mert a két hid közti terület olyan szűk, hogy ezen lehetetlen a vasuti forgalmat lebonyolítani.

Az értekezlet annak a véleményének adott kifejezést, hogy külön vámházi épületet emeljének a vasuton érkező áruk elvámolására s másik épület szolgáljon a hajón érkező áruk elvámolására.

Erre vonatkozólag a tárgyalások tovább folynak. Az új teherpályaudvarnak két éven belül annál is inkább el kell készülnie, mert ezidőre elkészül a titeli hid is és tekintettel arra, hogy a délbánati és délbácskai forgalom ezen a hidon át fog lebonyolódni, akkorára az új vasuti vágányoknak is le kell fektetve lennie, különben Titeli nagy vagonterelődéssé lenne, mert a mai Titel—noviszadi vonal az eddiginél nagyobb forgalomra nincs berendezve.

Két év múlva megnyílnak Noviszad—Veliki-Beckerek-i közvetlen vonal is, amely esetben Beckerekéről két óra alatt lehet Noviszadra utazni.

Matics Szvetozár vasutigazgató sok jóakarral és a vajdasági érdekek iránti meleg szeretettel karolta fel úgy az új teherpályaudvar, mint az új vasutivonal létesítésének ügyét.

Hatévi fegyházra ítélték a szubotica csendörgyilkost

Halált okozó súlyos testi sértésben mondotta ki bűnösnek a bíróság

A szubotica törvényszéken hétfőn ítélték Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa Hornog András szubotica lakos büntügyében, aki halált okozó súlyos testi sértés bűntettével és egy másik esetben súlyos testi sértés vétségével volt vádolva. A bíróság már foglalkozott ezzel a bűntüggyel, miután azonban a bizonyítási eljárás kiegészítése vált szükségessé, a bíróság a tárgyalást elnapolta és új tárgyalást tűzött ki.

A hétfői tárgyaláson a közzéadott Vasziljevics Ljuba dr. államügyész képviselte, a védőmet Tordai Izsó dr. ügyvéd látta el. Pavlovics István elnök reggel kilenc órakor nyitotta meg a fő tárgyalást. Hornog András vádlott, akit fegyveres bűntettért vezetett fel a fogházból, elmondta, hogy huszonöt éves, nőtlen, kétszer volt büntetve, először nyolc hónapi börtönrre, másodsor háromévi fegyházra ítélt. Mult év július havában szabadult ki a mitroviceai fegyházból és egy hónappal később, augusztusban már meggyilkolta Petrovics Dragutin csendőrt.

Az elnök ismertette a vádirat rendelkezését, amely szerint az ügyészség Petrovics Dragutin csendőr megölése esetében halálokozó súlyos testi sértés bűntettével, Rogics Mijo rendőr esetében pedig súlyos testi sértéssel vádolja Hornogot.

A vádlott azzal védekezett, hogy mindkét esetben annyira részeg volt, hogy nem tudta mit csinál. A Rogics-csésben — amely októberben történt — csak másnap a rendőrségen, amikor kijózanodott, tudta meg, hogy mi történt.

Részeg volt-e a vádlott?

A vádlott kihallgatása után a tanúk egész sorát hallgatta ki a bíróság. Első-

nek László Teréz vendéglősnőt hallgatták ki. Az ő vendéglőjében kezdődött az összetűzés, amely Petrovics csendőr megölésével végződött. Elmondta, hogy amikor a vádlott augusztus 9-ikén, vasárnap délután két és három óra között a vendéglőjébe jött, a csendőr már ott volt egy nővel. A csendőr Hornog érkezése után a vendéglő szobájából a folyosóra ment ki a társaságában levő nővel együtt és ott egy asztalhoz ültek le. Hornog utánuk ment és a tanu is követte Hornogot, mert látta, hogy részeg. A tanu igyekezett a vádlottat rábírni, hogy menjen haza, de ez nem ment. A csendőr ekkor fölkel és anekihatólta a vádlottat. Ő közibük állt. Akkor a csendőr is, a vádlott is kiment az utcára. A csendőr kardja ki volt húzva. A vádlott futott a bajai iskola felé vezető útra, a csendőr utána.

Az elnök: Miért bőszt fel a csendőr annyira? Miért szakadt a vádlott után?

A tanu: Nem tudom. Utána Vaszics Radivoj csendőr-ör-mestert hallgatta ki a bíróság tanúként. Elmondta, hogy milyen időpontban és milyen körülmények között értesült az esetről. Rögtön a helyszínre ment, ahol Petrovics csendőr eszméletlenül, vérrel borítva feküdt az utcán. Sok nép állotta körűl és amikor ő odaért, a vádlott ott volt a nézők között és egy asszony ujjal mutatott rá, hogy ő a tettes. Erre a vádlott elkezdett futni, aztán beugrott egy ház kapuján az udvarba és a kaput belülről bezárta. A tanu egy csendőrral utána ment. A csendőr felfeszítette a kaput, behatoltak és letartóztatták a vádlottat.

Kovacevics Mijo rendőr kihallgatása következett ezután. Ő volt az, aki Vaszics csendőrmesterrel elfogta a vádlottat abban a házban, ahova menekült. A két tanu, elmentében László Teréz

vallomásaival, aki azt mondotta, hogy a vádlott teljesen részeg volt és többször el is bukott, azt adta elő, hogy nem volt az öntudatlanságig részeg, mert több száz lépést futott és bezárkózott egy idegen házba.

Sábics Stevan vasutas tanu látta a csendőr harcát a vádlottal. Azt mondja, hogy valóságos párbaj volt karddal és fejszével. A felek két-három lépésnyire állottak egymástól. Ő kétszáz lépésről nézte a harcot. Látta, amikor a vádlott fejszével fejbe sújtotta a csendőrt.

Huszonnyórai magánzárka

Izghalmas jelenet játszódott le Popovics Franjo csendőr kihallgatása közben.

A tanu elmondta, hogy amikor a vádlottat a csendőreltanyán kihallgatta, az beismerte, hogy a vendéglőből hazament a közeli lakására és elhozta a fejszét, amellyel Petrovics csendőrt fejtette. Ugyanezt beismerte a helyszínen is.

Az elnök (a vádlottnak): Hallotta? A csendőrök előtt beismerte, hogy a vendéglőből hazament és elhozta a fejszét.

A vádlott: Amikor bevittok a kuktanyába, nem ismertem be semmit.

Az elnök: A tanuk mondják, hogy beismerte.

A vádlott: Nem is ismerhettem be, mert bejött a csendőrszázados ur és azt mondta, hogy addig ne is hallgassanak ki, ameddig ki nem jőzanodtam.

A tanu erre a szemébe mondta a vádlottnak, hogy igenis beismerte, hogy a fejszét elhozta.

A vádlott (szembefordul a tanuval és izgatott hangon mondja): Ha ezt mondja, akkor hazudik.

Az elnök: Ezért a kifejezésért huszonnyórai magánzárkára ítélem.

A vádlott: Köszönöm...

Harc a rendőrral

Ezután a Rogics Mijo rendőr megsebesítésének ügyét tárgyalta le a bíróság. A rendőr a posta előtt őrségen állott, amikor egy leány futott hozzá, hogy jöjjen azonnal, mert egy éjjeli mulatóhelyen egy legény bicskával garázdálkodott. A rendőr nyomban elindult és amikor a helyszínre érkezett, ott Hornogot találta, kezében bicskával. Le akarta fegyverezni a vádlottat, de ez nekítámadt a bicskával és a feje felé szurt. A rendőr felemelt jobb karjával védekezett és a bicska a karjába szakadt.

A bíróság ebben az ügyben is főbb tanut hallgatott ki, akik azt vallották, hogy a vádlott nem volt részeg, mert amikor a rendőr jött, elfutott és csak hosszas üldözés után fogták el.

Jeremias Riszto dr. törvényszéki orvos terjesztette elő ezután az orvosi szakvéleményt a csendőr és a rendőr sérüléseiről. A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és a perbeszédre került a sor.

A perbeszéd

Vasziljevics Ljuba dr. államügyész módosította a vádat és halálokozó súlyos testi sértés helyett számíthatos emberölés bűntettével vádolta meg Hornogot Petrovics csendőr esetében, viszont Rogics rendőr ügyében a testi sértés vétségén kívül hatóságai személynek való ellenszegüléssel is vádolja.

Tordai Izsó dr. védő kérte, hogy a bíróság mondja ki Petrovics esetében az önvédelmet és ha azt nem állapítandó meg, akkor erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés bűntettében mondja ki bűnösnek.

Az ítélet

A bíróság ezután rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint a vádlottat halált okozó súlyos testi sértés bűntettében és testi sértés vétségében mondotta ki bűnösnek és hatévi fegyházra ítélté.

Az ügyész a módosítás, a védő az ítélet miatt felebbezett.

Ujabb dinárhamisítás

Egydinárost akart hamisítani egy daruvári vendéglős

Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrség újabb bankjegyhamisításnak jött a nyomára. Bizalmas értesítést kapott a rendőrség, hogy Daruváron egy pénzhamisító-társaság kezdte meg működését és a napokban várható az újabb hamis bankjegyek forgalomba hozása.

A zagrebi rendőrség megindította a nyomozást, detektívek utaztak le Daruvára, ahol a nyomozás során megállapították, hogy Szvoboda Eduárd daruvári vendéglős egydináros bankjegyek hamisítására készült. Szvobodát nyomban letartóztatták és a lakásán házkutatást tartottak. A házkutatás alkalmával megtalálták a bankjegy-készít, amelyet, mint kiderült, egy bécsi litografus készített Szvoboda számára.

A bankjegyek kihalgatása folyamán azzal védekezett, hogy sok adósága van és egydinárosok hamisításával akarta magát szánálni.

Vasuti szerencsétlenség Horvátországban

A spliti gyorsvonat belefutott egy tehervonathoz

Zagrebból jelentik: Vasárnap reggel a Zagreb—spliti vonalon, Ogulin közelében vasuti szerencsétlenség történt. A zagrebi vasutigazgatóság kommuniké adott ki a szerencsétlenség okáról. A kommuniké szerint a 303. számú gyorsvonat, amely Splitből Zagreb felé tartott, tizenkét óras késéssel érkezett meg Gornja Dubrava állomásra, ahol menetrend szerint találkoznia kell a 314., 376. és a 344. számú tehervonatokkal. Az állomáson, minthogy a 344. sz. tehervonat még nem érkezett be, tilosra állították a szemaforokat, úgy hogy az időközben az állomás bejárójához ért tehervonatot megállt. A gyorsvonat vezetője azonban nem vette észre a jelzést és így a vonat megállás nélkül robbogott ki az állomásról. A mozdonyvezető az utolsó percben meglátta a tehervonatot, de az összeütközést már nem tudta elkerülni. A karambol nem volt erős, csupán a gyorsvonat paklikocsija ugrott ki a sinekről. A kár hetvenezer dinár.

Beomlott egy áruház a vevők feje fölött

Eddig három halottat kuzlak ki a romok alól

Bukarestből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Krajivában. A Braun testvéreknek a Lipsanucóban levő áruháza beomlott. A romok maguk alá temették az áruház egyik tulajdonosát, több alkalmazottját és az üzletben tartózkodó vevőket.

A tűzoltóság megfeszített erővel látott hozzá a mentési munkálatokhoz, de mivel csak nehezen haladtak előre, a hatóság utászkatonákat kért. Ezek szakosított segítségével most már jobban folytathatták a mentési munkálatokat és a romok eltakarítását. Több órai megfeszített munka után három halottat kuzlak ki a beomlott áruház romjai alól, köztük egy Stefanescu nevű hivatalnokot, egy Stanculescu nevű tanuló és egy munkást, akinek a neve Rosenberger. Rendkívül súlyosan megsebesült Schwarz kisasszony és Jonel Tredu nevű sofőr. A tulajdonost még nem találták meg.

Braun tulajdonos az áruház fölött az emeleten lakik. Braunné és két gyermeke az összeomlás pillanatában otthon voltak. Az asszony és az egyik gyermek csodálatos véletlen

folytán menekült meg, míg a másik gyermek lezuhant és még mindig a romok alatt hever!

A katasztrófát az okozta, hogy a

Egy tamburás vállalta magára a kevipusztai gyilkosságot

A gyanúsítottakat beszállították a szubotcai ügyészre

Szentiról jelentik: A kevipusztai gyilkosság áldozatának, Nagymélykúti Mihálynak holttestét feboncolták. A boncolás megállapította, hogy Nagymélykúti Mihály fejét a karvastagságú másfél méter hosszú bot teljesen szeltroncsolta.

A helyszíni nyomozást Lukavac Tane bűnügyi kapitány folytatta le. Kiderült, hogy Nagymélykúti borosüveget vágott Kovács Kálmán fejéhez, aki erre a garázda öregembert orronvágta. Kovács Kálmán később két tamburással hazament és ott tovább mulatott. Nagymélykúti be akart menni Kovács lakására, de a kutyáktól csak az udvarig juthatott. A szállási kutyák ugatására figyelmesek lettek; a cselédek és jelentették gazdájuknak, hogy idegen járt az udvaron, mire Kovács kirohant lakásából. Nagymélykúti ekkor már négyszáz méterre volt a tanyától, egy-két lépésre saját házától. Kovács előbb saját botjával

cég nemrégiben a két raktár közötti válaszfalat lebontotta és ez teljesen meggyengítette az alapzatot. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

val ütötte Nagymélykúti, úgy hogy a bot eltört, azután pedig kicsavarta Nagymélykúti kezéből a bunkós botot és azzal megölte.

Két tamburás, Petrás Péter és Nagy Antal Kovács után ment, akivel — e'so vallomásuk szerint — már visszatérőben találkoztak. Petrás tamburás hétfőn a szentai rendőrségen beismerte, hogy ő és nem Kovács mérte a két halálos ütést az áldozatra és azt is vallotta, hogy a bunkós botot ő csavarta ki Nagymélykúti kezéből. Nagy Antal tamburás vallomása is megerősíti Petrás vallomását. Az új vallomások alapján Petrás, mint bűntársat, Nagyot pedig azért, mert első kihallgatása alkalmával csak Kovácsot vádolta a gyilkossággal, a hatóság félrevezetése miatt hétfőn letartóztatták. Kovács Kálmánt, Petrás Pétert és Nagy Antalt hétfőn bekísérték a szubotcai ügyészre fogházába.

Rablógyilkos lett a csaták hőse

Saskov kapitány a bírál előtt

Múlt év szeptember nyolcadikán hajnali fél három órákor Saskov Iván orosz menekült, volt orosz kapitány Titelen rablási szándékkal fejszeesapásokkal felütötte Ibrisis Ivó fizetőpincéret. A pincér segítségért kiáltott, s mielőtt a merénylő Saskov kirabolhatta volna áldozatát, elmenekült. Egy órával utóbb a csendőrség épp akkor tartóztatta le, amikor szegényes holmiját összezsugornagolni kezdte, hogy az éjszaka sötétjében elszökhesen. Számos orosz csapat vitéz, többszörösen kitüntetett hőse már a titeli csendőrségen mindent bevállalt és rettenetes nyomorával iparkodott tettét megindokolni.

Saskov a kubáni kerület Procsnokopszkaja nevű helységében született. Atyja, Saskov Iván a háború előtt Arnevir városában malomtulajdonos volt és 150 deszetina földön gazdálkodott. A fiatal Saskov gimnáziumot, kereskedelmi tengerészeti akadémiát, majd 1914 tavaszán Tiflisben tiszti iskolát végzett és pár hónappal utóbb már a Kárpátokban résztvevett az orosz sereg tüközeteiben. Három súlyos sebet kapott, de nem sokáig maradt a kórházban, ismét a frontra került és 1917-ig megszállítás nélküli harcok. Amikor az oroszok kénytelenek voltak Csernovicset kiárítani, Saskov 300 emberével fedezte hadosztályának visszavonulását. A háromszáz katonából csak huszan maradtak meg. Az osztrák-magyar hadsereg gránátosok lángbaborította visszavonulásának egyetlen útját, egy fahidat. Ezen futott át Saskov husz emberével. A tűz belekapott ruhájukba és Saskov emberével együtt úgyve, lángolva menekült a már-már zsarútnokká lett hidon. Saskov súlyos égési sebével hónapokig feküdt a kórházakban és karjára a lábáról kellett a bőrt átültetni. Közben kitört a forradalom. Bekezdések rontották be a kórházakba és sorra agyonlőtték a tiszteket, de Saskovnak sikerült súlyos betegesen emelkednie. A Kaukázusban egy évig kezelték, mint súlyos idegbetegget. 1918-ban Djenikim seregében résztvevett a polgárháborúban, ott is több sebet kapott. Mint tiszt, a hadosztálynál sok millió aranyrubel katonai pénzt kezel és soha egyetlen rubel sem hiányzott. 1918 végén Kornikov tábornok seregében harcolt. Melle tele volt a legnagyobb kitüntetésekkel, amelyeket legendás hő-

siességéért és halálmegvetéséért kapott. 1918-ban feleségül vette az orosz Lovasenko Annát. Később Wrangel seregébe került és 1920. év végéig szünet nélküli harcokban télt el az élete. Wrangel veresége után előbb Törökországban, majd Jugoszláviában talált menedéket.

1921 februárjában Titelen jött földműves, később téglagyári munkás, majd cipész lett. Sokat nyomorgott. Nem tudta feleségét eltartani, emiatt az asszony el is vált tőle és máshoz ment feleségül, de az asszony és második férje a legjobb barátságban éltek Saskov Ivánnal, akivel gyakran összejártak.

A munkanélküliség irtózatossá tette már elviselhetetlen nyomorát. Mindenkinek tartozott. Beogradban napokig hajszolt munkát, de nem kapott. Öngyilkos akart tenni, mert három napig evet falatot sem evett. Visszatért Titelen.

Borzalmas lelkialapötben vetődött be a titeli Perkovác-féle vendéglőbe. Éjjel hazamenet azon törté a fejét, hogyan szerezhetne akármilyen módon is pénzt.

— Nem akartam ölni — mondja vallomásában — csak épp fenyegetéssel pénzhez jutni. Ottthon magamhoz vettem a baltámat és kimentem az éjszakába. Akárhogy is pénzt kell szerezniem. Ekkor érelődött meg bennem az elhatározás, hogy meglesem a Perkovác-vendéglő főpincéret, Ibrisis Ivót, aki nál sok pénzt láttam. El akartam mondani neki, hogy mennyire nyomorgok és pénzt akartam tőle kérni. Amikor a vendéglő elé értem, jött ki Ibrisis Ivó és hazafelé ment. Mellékuccakon futva eleje kerültem, lakása kapujában meg-húzódttam és amikor Ibrisis a sötét kapun belépett, a fejzeze élével fejére sújtottam. A fejzeze nem jött taláit. A fejét surota és a vállában akadt meg. Amikor segítségért kiáltva emelkedett, én utána futottam és három-négy fejsze-esapással megöltem. Fejét széthasítottam, agyveleje kilógott. Rögtön meghalt. Ekkor megborzádtam tettemtől és anélkül, hogy a zsebeiben kotorásztam volna, elmenekültem. Egy órával utóbb már jöttek értem a csendőrök...

— Intózatot, kimondhatatlan nyomorom okozta ezt a borzalmas tragédiát — fejezte be Saskov megrázó vallomását. Dr. Belajdzsisz Vladimir törvényszéki elnök fog a Saskov feletti ítélkezé te-

nács tárgyalásán elnökölt. A kövéredő dr. Lemais Jován államügyész, más Saskov védekező dr. Szokulics Milán ügyvéd látja el, aki védelmében az orvosszakértőként beidéztet dr. Velickovic Miladin kórházi főorvossal igazolni kívánja, hogy Saskov terhelt családból származik. Apja, amikor főnkrentent, vakká árusított és sokat ivott. Fia szünetlen iszákossá lett. Azonkívül a számtalan sebesülése folytán idegeli teljesen szétromosodottak és nem volt ura akaratának. Elhöz járult borzalmas éhség. Tífuszbetegsége is erős nyomokat hagyott hátra.

A háború legendás hőse, akinek kezén sok-sok millió aranyrubel fordult meg, a vád szerint előre megfontolt szándékkal embert ölt, hogy raboljon.

A büntetőtörvény, ha a vád belgzolódna, ezért kötelező halált dntapit meg.

A keddi tárgyalásra tanuként egész sor régi cári hadseregbeli orosz generális van beidéztve, akik megismétlik a vizsgálóbíró előtt tett vallomásukat, hogy Saskov Iván kapitány, Ibrisis Ivó gyilkosa az orosz cári hadsereg nemcsak legvitézebb, de legderekább tisztje volt.

M. J.

HIREK

A kis Brisbane

Azt álmodtam, hogy Bareton ur, a mestervén, háromszor rámnézett a láb-szujjal.

Mindahárom ütés erős volt — szinte a szívemig haskolt! — s különösképpen fájt nekem azért, mert egy éretem, hogy Bareton ur ezuttal igazságatlan.

— Ó, Bareton ur! — mondtam sírva — én nem ütök meg egy kisfiút! Bareton rámnézett.

— Nem! Ha nem hagynád, hogy azt csináljon, amit akar!... Apád, az öreg Brisbane, azt mondta nekem: Bareton, úgy nevelj ezt a fiút, hogy ne hozzon szégyent a fejünkre!... No hát, fiam! akár tetszik ez neked, akár nem: én tartom magam apád szavaihoz. Nekem te beszélhetsz! Kicsi fin vagy, ez igaz, de szórakozott és szőfogadatan. Remétem, nem vonod kétségbe, hogy a büntetést megérdemled?!

A hiba, amit elkövettem, nem volt jelentős.

Ugy emlékszem, a patkuzás topánkáit ráspolyoztam: azokat az éles kis szögeket kellett ügyesen lereszelnem, amik a cipőcske talpából kiáltak.

És én le is reszeltem tízet, huszat, harmincat; mind, mind, mind lereszelttem; csak egyet felejtettem ott, valahol a cipőcske orrában, egyetlenegy parányi szögecskét.

És a mester — háromszor vágott végig rajtam azért a szögért.

Én nem tudom, hogy mit szőlt volna hozzá, ha ő kapja ezeket az ütéseket, de neki is fájtak volna.

...Azután azt álmodtam, hogy Bareton ur — megint csak megvert valamért.

— Ó, Bareton ur! — mondtam szegpegve újból — én nem ütök meg egy kisfiút!

A mester rámnézett.

— Ó! Hát te kisfiú vagy? Nem is tudtam! Nézz csak a tükörbe!

Belenéztem a tükörbe és — vénsőbb voltam, mint Kalafunohus, a pék.

Arcom ráncos volt...

S hajam, szakállam ezüstbőzöttám a sarki tájak jégfénye didergett.

— Ó, Bareton ur, én ilyen öregembert se bánának...

— Elna? Most meg már öreg vagy?

Chamberlain szerdán érkezik Párisba

A háborús adósságokról is tárgyalni fog Briannel

Párisból jelentik: Chamberlain angol külügyminiszter szerdán reggel érkezik Párisba és nyomban megkezdí tanácskozásait Briand miniszterrel.

A tanácskozásokon szóba kerülnek mindazok a kérdések, melyek a garanciapaktum aláírásával kapcsolatban eddig fölmerültek, nevezetesen a rajnai megszállás és a háborús adósság kérdései, melyekre nevezve Anglia végleges megállapodást akar létesíteni Franciaországgal.

A lapok véleménye szerint a két államférfi találkozója a francia-angol jóviszonyt meg fogja erősíteni.

A román király másodszülött fia eljegyzett egy görög hercegnővel. Bukarestből jelentik: Miklós herceg, a román király második fia, eljegyzett egy görög hercegnővel. A véglegény huszonegy éves és az angol tengerésznél szolgál.

Angol pénzügyi ultimátum Olaszországnak. Londonból jelentik: Amint a Sunday Express jelenti, Churchill miniszter Volpi olasz pénzügyminiszternek hétfőig adott időt az angol ajánlat elfogadására, amely szerint Olaszország adósságainak törlesztésére 62 éven át négy és fél millió font sterlinget köteles éventenként fizetni Angliának.

Radikális pártszervezetek megalakulása. A suboticei radikális párt vasárnap ejtette meg a külterületi szervezetek intézőbizottságának megválasztását. Alekszandrovban megválasztották elnöknek Mihajlović Stefanit, alelnöknek Miatov Mladent, titkárnak Sztrojkovics Dusant. A bucai—halasi—majai szülőkből elnök lett Vojnic Zelica Márkó, alelnök Knapov Lóizia, titkár Gregics János. A szegedi szülőkből elnök lett Pendsics György, alelnök Gabrics István, titkár Gabrics János. Palicson elnök lett: dr. Szántó Gábor, alelnök Vukov Stévo, titkár Jovanovics Milorad. A radikális párt január 31-ikén a többi külterületi szervezetek intézőbizottságának megválasztását fogja megkezdeni és ezzel Subotícán a körli szervezetek megalakulása véget ér.

A noviszadi újságírók konfliktusa a rendőrséggel. Noviszadról jelentik: A noviszadi újságírók és a rendőrség között konfliktus támadt, mert a rendőrség megtagadta a sajtó szóbeli informálását és ehelyett a rendőrség folyosóján szűkszavú hirdményben tették közzé a rendőri híreket. A noviszadi újságíró szekció választmányja vasárnapi ülésén foglalkozott a konfliktussal és az ülés határozata értelmében hétfőn a szekció küldöttsége Klicin Mita elnök vezetésével fölkereste Mihajlović Sztanoje főkapitányt és a sérelem orvoslását kérte. A főkapitány kijelentette, hogy a konfliktus egy rendőrségi hibája miatti félreértésből keletkezett és a noviszadi rendőrség készségesen megtesz mindent, hogy a sajtó munkáját támogassák. A főkapitány elrendelte, hogy a rendőrségen naponta háromszor: reggel, délben és este adjanak szóbeli információt az újságíróknak.

A tavankuti vadvizek lecsapolása. A tavankuti gazdálkodók már régóta panaszkodnak amiatt, hogy a talajvíz a tavankuti földek nagyrésztét, ellepte és jelenleg is több száz hold áll víz alatt, úgyhogy teljesen lehetetlen a megművelése. A tavankutiak panaszával már a városi tanács is foglalkozott és úgy határozott, hogy bizottságot küld ki annak megállapítására, miként lehetne a vadvizeket lecsapolni. A bizottság Gyorgyevics Dragoszláv főispánnal kedégy száll ki Tavankutra. Meg fogják állapítani, hogy körülbelül mennyibe kerülne a víz lecsapolása és aztán az erre vonatkozó jelentést a város legközelebbi közgyűlése elé terjesztik.

A noviszadi sakk-klub közgyűlése. A noviszadi sakk-klub vasárnap délelőtt tartotta meg Rajkovics Jovan elnökletével ezévi közgyűlést, amelyen Ognjanovics Zsárko titkár nagy megelégedéssel számolt be a sakk-klub évről évre elért mind nagyobb sikereiről és haladásáról. A noviszadi sakk-klubban ma már ju-

goszlávia legjobb játékosai egyesülnek. A folyó ügyek elintézése után az új tisztikart választották meg. Elnökké ismét Rajkovics Jovan, alelnökké újból Róth Emilt és Kramer Edét, titkárrá Ognjanovics Zsárko eddigi titkár lemondása helyett dr. Ilics Radoszlávot, ügyésszé ugyancsak dr. Ilics Radoszlávot, jegyzővé Stern Sándort, pénztárosokká Bizam Lászlót, könyvtárossá Perakovics Vladimirt, ellenőrökké Hrabovszky Józsefet és Mesterovics Ivánt választották meg. Azonkívül nyolc tagú választmányt alakítottak.

Elvetették Doumer szanalási javaslatát. Párisból jelentik: A kamara pénzügyi bizottsága befejezte munkáját. Doumer pénzügyminiszter javaslatának nagyrésztét elvetették. A kamara elé a baloldali karte szanalási terve kerül.

A vajdasági orjuna közgyűlése. Noviszadról jelentik: Az Orjuna vajdasági szervezetének tartományi vezetősége elhatározta, hogy március 14-re összehívja az Orjuna tartományi közgyűlést. A közgyűlést Noviszadon fogják megtartani.

Megindították az eljárást Schmidt Mici gyilkosának kiadatására. Bécsből jelentik: Kundegraber ezredes dr. Stäger ügyvédet bízta meg fiának, Kundegraber Félixnek védelmével, aki — mint ismeretes — 1913-ban meggyilkolta a rendőri felügyelet által álló Schmidt Micit. A bécsi törvényszék már megindította a kiadatási eljárást. Hogy a francia hatóságok kiadják-e a gyilkost, ez attól függ, hogy Kundegraber megszerezte-e már a francia állampolgárságot.

Pénzlebélyegzés Görögországban. Athénből jelentik: A kormány kényszerkölcsönt rendelt el és lebélyegzett a bankjegyeket. Az ezer drachma lebélyegzés után hetszázötven drachmát fog érni. A veszteségekért kényszerkölcsönt kap a kormány. A bankjegylebélyegzéssel másfél milliárdot nyer a kormány, amit a jegybank husz évig törleszt. A kényszerkölcsön alól a külföldieket sem mentesítik.

Felfüggesztett iskolai igazgató. Tyulity Sztévan kuki elemi iskolai tanítót többrendbeli hivatali mulasztás miatt a közoktatásügyi miniszter felfüggesztette az igazgatói teendőik végzése alól és utódául Beiauszi Szlávko tanítót nevezte ki.

Megrágmarta a bíróságot. Noviszadról jelentik: Karakasevics Milivoj, a noviszadi építészeti igazgatóság hivatalnokja egy lakásügyből kifolyólag a szociálpolitikai miniszterhez küldött felelősségben sértően nyilatkozott a bíróság működéséről. Karakasevics ellen a bíróság megrágmazása miatt büntető eljárás indult meg.

Nemzetgyalázásért ezer dinár pénzbüntetés. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntető tanácsa hétfőn tárgyalta Prosszer Sándor dardar mo'nár bűnügyét, aki a vád szerint 1920 december 9-ikén nemzetgyalázó kijelentést tett. A törvényszék Prosszer Sándort ezer dinár pénzbüntetésre ítélte el.

A szerbeleméri gyilkosok a vadlőttak padjin. Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszéken hétfőn tárgyalta Mihajlov Milos és Mihajlov Laza szerbeleméri legények bűnügyét. A két testvér — mint a vádiratból kitűnik, múlt év decemberében összevesztett Raskov Bózsó özvegyével, aki fegyverrel veszekedés közben megverte Mihajlov Milost. Mihajlov Laza erre kést rántott és hátszúrta Raskovot, aki néhány perc múlva meghalt. Az ügyész Mihajlov Lazárt gyilkosság bűntettével testvéreivel pedig felbujtással vádolja. Hétfői tárgyaláson azonban nem tisztázódott a tényállás és ezért kedden helyszíni tárgyalást tartanak.

A budapesti rendőrség betiltotta a Végi-párt gyűlését. Budapestről jelentik: A Végi-párt szocialista ellenzéki csoport — amelynek vezetősége már hónapok óta börtönben ül — vasárnap délelőttre gyűlést hirdetett a régi képviselőházba. A rendőrség azonban a gyűlés megtartását nem engedélyezte és lovas és kerékpáros rendőrsztagokat vezényelték ki a régi képviselőház elé, hogy a Végi-párt meg se kísérelhesse a betiltott gyűlés megtartását. Az erős készültségre azonban nem volt szükség, mert a Végi-párt nem kísérelte meg a betiltott gyűlés megtartását.

Megkerült a három láda seiyem tulajdonosa. A szuboticei vasuti rendőrség — mint a Bácsmegyei Napló közölte — nyomozást indított egy bonyolult seiyemszállítási ügy kibogozására. Három láda seiyem-áruért ugyanis, két bucaresti kereskedő jelentkezett és mindegyik azt állította, hogy ő a szállítmány tulajdonosa. A nyomozás során a vasuti rendőrség az egyik igénylőt, Canetti Emanuel bucaresti kereskedőt letartóztatta és tovább folytatta a nyomozást. Hétfőn fordulat történt az ügyben. Amikor a másik igénylő: Jonsescu Alexandr előtt felnyitották a ládákat, megállapította, hogy ez az áru nem az övé és valószínűleg valamiképp elcserélődtek a vámdeklarációk. A vasuti rendőrség erre Canetti szabadonbocsátotta.

Helyet kapnak a topolai rokkantak és hadiövezgyek. Topoláról jelentik: A topolai rokkantak és hadiövezgyek egylete vasárnap délután tartotta évi közgyűlést. A közgyűlés legfontosabb pontja Ribarov Vladimir községi jegyző hivatalos felszólalása volt, aki a községi képviselőtestület határozata folytán bejelentette, hogy a község területén található üres telkeket fölmerik és a rokkantak és hadiövezgyek között osztják föl. Az egyesület ezután tisztikart választott. Diszelnök Markusev Milan képviselő, elnök Szabó Lajos járásbírói tisztviselő, alelnök Szikora Péter, jegyző Huber András, pénztáros Vadócz Gábor lett.

A noviszadi Vöröskereszt közgyűlése. Noviszadról jelentik: A noviszadi Vöröskereszt-Egyesület január 31-én a város háza közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán többek között új tisztikar választása is szerepel.

Nem is tudtam. Nézz csak a tükörbe! Megint odanéztem és a tükörből — egy kisfiú arca mosolygott felém.

De a kisfiú bágyadtan mosolygott s a könyv kis arca fáradt volt magyon.

— "Fiú! Fiú! Ez a csiriz megint vas-tag és kemény! Mit csináltál ezzel a csirizzel?"

— Nem csináltam én vele semmit, ő nyam! A csiriz kiszárad magától.

— Magától? A csiriz sohasem szárad le magától! A csiriz attól szárad ki, ha nem puhítják, nem keverik s nem eresztik fel vízzel. Igaz?

— Ó, Baraton ur, én úgy szeretném, ha a csiriz zöld lenne!

— Zöld??

— Igen! És sárga és piros! Akkor szeretném!...

— Mit? A csirizt?

— Azt, azt!

— Elnye, jáncos, lobogás! Hát kell azt szeretni? Hát azt hiszed, hogy én szeretem? Szeresd a tejfőlés tászkát, vagy a feleségedet, majd ha lesz! De a csirizt?...

— És szeretném, ha olyan ize lenne, mint a szilvalekvárnak...

— ???

— És ha nem cipőt kellene vele ragasztani, hanem katonákat, csákót, pápirtelplomat?...

— ???

— Akkor szeretném!

*

— Kis Brisbane, akkor te azt is szeretnéd, ha a tál, amiben a csirizt tartjuk, aranyból volna?

— Ó, Baraton ur, okos ember: eltalálja a gondolatomat!

— És talán azt is szeretnéd, ha a cipők fekete színőriát ostorcukorból készítenék s megtöltenék végig izletes kávéhábbal?

— Bizony, bizony!

— Éhes vagy talán, kis Brisbane?

— Nem!

*

— És talán azt is szeretnéd, ha a cipők nem lennének olyan egyformák?

— Bizony; nagyon egyformák!

*

— Hm!

— Mindezek olyan dolgok, kedves Brisbane, hogy nagyon nehéz változtatni rajtuk. A csiriznek nem lehet lekvár-íze s a cipőszínő az — cipőszínő. Egyet azonban megígérlek neked s ezt meg is tartom. Soha többé nem fogok megverni a lábszájjal! Érted? Soha többé!

*

— És a lilimóknak kőhomcipőket csinálnánk, a csillagoknak csillagcipőt!

— És milyen érdekes lenne, Baraton ur, ha egy ló bejönne cipőt rendelni hozzászánk!

— És ha lelke-picke kis szürke cipőket készítenénk az egereknek!

Turcsányi Elek

*

Személyi változások a bácskai közigazgatásban. Szomborból jelentik: A kerület főispán Protics Nemanját az alispáni hivatalhoz közigazgatási gyakorolónak nevezte ki. Lafter Kornél deronjai segédjegyző. Spanovics Milán bellet segédjegyző, Gyatovics Vladimir palánkai segédjegyző. Lagrabov György krnyajai és Spreitzer Ádám bácsmonostori segédjegyző lett.

Nyugdíjazták Radics Lázár igazsáügyi osztályfőnököt. Beogradból jelentik: Radics Lázár igazsáügyi osztályfőnököt saját kérésére nyugdíjazták. Utódjául dr. Petes Milánt neveztek ki. Dr. Puskás Lajost az igazsáügyi osztályfőnök eladóját saját kérésére hasonló minőségben Zagrebba helyezték át.

Németország és Hollandia között megszűnik a vízumkényszer. Berlinből jelentik: A német és hollandiai kormány megállapodtak, hogy 1926 február 1-én kölcsönösen megszüntetik a vízumkényszert.

Minden arctisztítószert
tehát ereplőt, krémet, tusfürdőt, vés-
foltot stb. szavatoltan előfoglalja a párisi
cosmétolo

Visagine Adolina Patti

az egyetlen tökéletes és ártalmatlan
arctisztító, amely az arcnak hosszú időre
fiatalos és friss külsőt biztosít. Naponta
számos alkalommal. Kapható minden
gyógyszertárban, üzletben és dró-
gériában. Árja 30 dinár. Jugoszláviai
tel. szám: Zagreb, Gajeva ul. 8. 2555

Magyarországba akart szökni a katonai börtön elől. A szubotícai vasúti rendőrség letartóztatott egy gyanús külsejű fiatalembert, aki már néhány nap óta a Budapestre induló vonat körül álkodott. A vasúti rendőrség egyik detektívje éppen abban a percben tartóztatta le a fiatalembert, amikor az induló budapesti vonatra felugrott. A kihallgatáson először azt mondja, hogy Magyarországon nővére van és azért akart átmenni a határon, hogy azt meglátogassa. Később beismeri, hogy **Topalovics** Kudimannak hívják és a szarajevói katonai fogdából szökött meg, ahol lopás miatt volt hosszabb időre elítélve. A vasúti rendőrség vasárnap

Sztrájkol a hóhér. Newyorkból jelentik: John Hulbert, Newyork állam hóhérja, sztrájkol, mert kérését, amelyet fizetésének megjavítására az illetékes hatósághoz intézett, nem teljesítették. A sztrájk következtében nem végezhetnek ki hat gyilkost, akiket már régebben halálra ítélték. Hulbert eddig 150 dollárt kapott minden kivégzésért. A börtönigazgató szerződészerűen arra van kötelezve, hogy a kivégzést neki kell végrehajtania, ha alkalmas hóhérré nem kap. **Leviss James**, a fogház mostani igazgatója elvi ellensége a halálos ítéleteknek s így most a hóhérsztrájk következtében abba a kinos helyzetbe jut, hogy a kivégzést neki kell végrehajtania.

Közrekerült vagonfosztogató. A szubotícai vasúti pályaudvaron hétfőn este az egyik vasúti őrs észrevette, hogy valaki az egyik vagon fel akarja törni. Amikor odament, hogy elfogja a vagonfosztogatót, az futásnak eredt és a törvényszéki palota mögött befutott a **Vilsonova-uccába**. Az őrs utána vetette magát és csakhamar nagy tömeg vette üldözőbe a menekültöt, aki már a **Miletics-palotáig** jutott. Itt egy fiatalember újrat állta és elfogta. Bevitték a rendőrségre, ahol megállapították, hogy **Barta** Károlynak hívják. Az eljárás megindult ellene.

A topolai nyomdászok kabaré-estje. Topoláról jelentik: A topolai grafikai munkások vasárnap este a **Polyák-féle** vendéglőben kabaréelőadással egybekötött táncmulatságot rendeztek. Az előadás szereplői **Barna József**, **Balázs Veronka** és **Böszö, Lakatos Bandi, Babos Géza, Dévity Nándor, Ötvös Manika, Vadócz Antal, Keeskés Mihály, Kihut Katica, Riedler Irén** és **Vadócz Etuska** igen jók voltak.

A koszovói csata franciául. Érdekes könyv jelent meg a szubotícai könyvtáron. **Pekies Petar** vajdasági szerb író, a szubotícai városi könyvtár vezetője francia nyelvre fordította le az egyik leghíresebb szerb hősköltőményt. A **koszovói csata**st. Pekies érdemes és értékes munkát végzett, amikor a szerb népköltészet e remekét az eredeti szellemet és hangulatot mindvégig hűen visszatükröző és mégis gördülékeny és szép francia sorokba öntötte, mert ezzel a szerb néplelket is közelebb viszi azoknak megismeréséhez, akik nem olvashatják eredetiben a szerb épsőt. A **«La bataille de Kosovo»** című könyv Szubotícán a szerzőnél kapható.

Meghalt a máramarosszigeti csodarabbi. Kassáról jelentik: Teitelbaum Chajim Hersch máramarosszigeti csodarabbi, aki két évvel ezelőtt a Vajdaságot is meglátogatta, Kisvárdán agyvérzésben váratlanul elhunyt. A csodarabbi, aki mindössze negyvenhét éves volt, az orthodox zsidóság közt nagy népszerűségnek örvendett. A halálhír Máramarosszigeten megdöbbentést keltett. Az üzleteket a gyász jeléül zárva tartották. A hívek közül sokan megszárgatták ruháikat és bőjt önszanyargatást vállaltak magukra. A csodarabbi huszezer főnyi közönség jelenlétében vasárnap temették el Máramarosszigeten. Teitelbaum utódjait tizennégy éves kora, Teitelbaum Zalmen Leber választotta meg.

Öngyilkos festőművész. Zagrebból jelentik: A zagrebi **Jakovác**-szállóban öngyilkosságot követett el **Tomásevics** Jakab festőművész. Késével felvágta ereit, úgy hogy mire tettét felfedezték, már elvérzett. **Bucsu**levelében azt írja, hogy mellbaja miatt vált meg életétől.

Hirtelen kalál az orvosnál. Noviszadról jelentik: **Nechlumov** Mihály orosz tábornok, aki mint orosz menekült állandóan Noviszadon lakik, vasárnap fölkereste lakásán dr. **Darcsenko Szergeje** orosz menekült orvost, hogy gégejét megvizsgálta. Vizsgálat közben **Nechlumov** tábornok hirtelen összeesett és meghalt. A tábornok halálát szívzselhűdés okozta.

Elfogott a csavargó. Noviszadról jelentik: A rendőrség őrizetbe vette **Osztojics** Dimitrije szeremi illetőségű csavargót, aki a noviszadi vasútállomáson a podgyászok körül álkodott. Megmotozásakor töltött revolvert találtak nála.

A Typographia sportklub műsoros estélye. A Typographia szubotícai sportklub kulturszakosztálya február 14-én a **Lloyd-termeiben** műsoros estélyt rendez. Az estélyen közreműködik a szubotícai munkásdalárda is.

A tisztó otthon vezetősége február hó 13-án álarcos estélyt rendez a **Bárányszálló** helyiségében a tisztó otthon tagjai s azok vendégei részére. Belépési igazolványokat a tisztó otthon vezetősége ad ki február 10-ig, améért jelentkezni lehet **Djordjevic** kapitánynál, autópáranaszónak.

A kula Sport Klub január 30-ikán tartja a minden évben fényesen sikerült sportbálját, amely iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Műkedvelőelőadás Csurogon. A csurogi kereskedő és iparos ifjuság február 14-ikén a **Park-szálló** moziternében **Az ördög mátkája** című népszínművet adja elő. Az előadás után táncmulatság lesz.

A malldjosi gazdakör közgyűlése. Malldjoseról jelentik: A malldjosi gazdakör január 26-ikán tartja évi rendes közgyűlést a **Báli-féle** vendéglőben. A közgyűlésen új tisztséget választanak.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Pincér-Otthon építenek a szubotícai pincérek. A szubotícai pincérek egyesülete elhatározta, hogy Szubotícán pincér-otthont épít, ahol szakzerű oktatásban is részesíteni fogják a borfiukat. A szubotícai pincéregyesület tíz, öt, két és egy dináros szelvényeket nyomtatott, amelyeknek eladásából remélik összehozni az épület költségeinek egy részét. A **szelvényeket**, teglajegyeket február 16-ikán a **Bárányszálló** termeiben rendezendő pincérbálon kezdik árusítani.

A Sand elítélte. A Sand kulturszakosztálya február 1-én a **Bárányszálló** összes termeiben elit-bálat rendez. A bál az idei farsang legnaggyobb szabású estélye lesz. A bál védnökei: dr. **Dimitrijevic Dragutin**, **Hartman Rajaelné**, dr. **Ney Lászlóné**, **Fischl Pálné**, **Ungár Imréné** és **Stojanovic** **Vladislávné**.

A zagrebi vöröskereszt egyesület alakuló gyűlése. Zagrebból jelentik: A zagrebi vöröskereszt egyesület alakuló gyűlést tartott, amelyen megválasztották az egyesület vezetőségét. Elnök dr. **Toncsics Károly**, alelnök **Dukat** **Vladó** és dr. **Saban József** lett.

Öngyilkos földműves. Vrbászról jelentik: **Schneider Pál** vrbászi földműves pénteken délután felakasztotta magát. Megállapították, hogy tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

A kulai iskola Szent Száva ünnepe. Szent Száva napján a kulai iskola a **Kaszinó-szálló** összes termeiben műsoros estélyt rendeznek, melyet reggelig tartó tánc követ.

Elkészült a Narodna Banka új épülete. Beogradból jelentik: A Narodna Banka új épületét hétfőn délelőtt fogják ünnepélyes keretek között átadni hivatásának. Az átadás alkalmával diszközgyűlés lesz. Olyan hírek terjedtek el, hogy **Weffert György**, a bank kormányzója lemond és nyugatomba vonul. Utódjává dr. **Markovics Jovánt**, a kútiügymintiszter helyettesét emlegetik, akiknek apja **Weffert** előtt tíz évon át állt a Narodna Banka élén.

Fényes álarcos Pietro-est. Óriási érdeklődés előzi meg a folyó hó 30-iki szombat esti Pietro-bálat. A rendezőség névreszóló meghívókat bocsátott ki s az előjeltek szerint ez a bál lesz az idei bálak legsikerültebbje. A legbájosabb pieretti-jelmezesek vonulnak fel táncprodukciókkal. A nagyok közt a kis öt-éves táncművész, **Róna Évike** partnereivel. **Pogány Laci**val is fellép kedves kis táncjelenettel. Az érdekes estély a **Bárány** összes termeiben elsőrendű zenével este 9 órakor kezdődik. Előjeltek jelmezesen több értékes díjjal. Tekintve az est útvójára, előírás: estélyi ruha, vagy kelékes pieretti-jelmez. Meghívó kívánatra felmutatandó.

Dr. Kohn Imre orvos **Pasiceva** ulica 11. szám alatti rendelőjének telefonszáma 702.

Lakásberendezések, háló, ebédlők, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és díszesebb kivitelben legolcsóbban **Brača Goldner** légszerekény, tabutor és rézarugyárában szerelhetők be. **Szabotica, Jugovića** ul. 20.

A szubotícai «Szereget» Nőegylete február hó 6-án este a **Bárányszálló** összes termeiben «**Matróza-bálat**» rendez.

Dr. Matić Milán, Noviszadon ügyvédi irodáját **Kralja Petra** ul. 14. sz. alá helyezte át.

Idegfájásoknál, reumánál, kőszvény-nél, elhárjasodásnál, cukorbetegségnél a természetes «**Ferenc József**» keserűvíz rendkívül jóhatású hashajtónak bizonyul. Az anyagcsere-zavarok gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a **Ferenc József** vizkurák nagyon szép eredményhez vezetnek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az 500 dináros rejtély

A **Bácsmegyei Napló** hétfői példányát közt két olyan lappeldány volt, amelyben a harmadik oldalon

Bánságban is elrendelték az adóstatáriumot

Három nap alatt ki kell fizetni a hátralékos adókat

cikk a következő címváltozással jelent meg:

Bánátságban is adóstatárium

Nyolc nap alatt ki kell fizetni az adókat

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a **kiadóhivatalnak** beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap.

Aki a **Bácsmegyei Naplóra** előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek **hissorsolásra**.

PATKÁNYIN PATKÁNYIRTÓSZER
doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában továbbá a **Torontál Agrárbanknál** **Vélik-Béckerek**en. 10376

BUTOROKAT
Iefizetésre elad 6768
"ATLAS" d. d. Novisad, Šumadijska u. 10 (Halt'rentul)

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926. január 25.

Budapest deviza 1260—1265.25, valuta 1259—1265.25.

Prága deviza 59.80—60.30, valuta 59.60—60.10.

Berlin deviza 742—744 milliárd marka, valuta 740—744 milliárd marka.

Bécs deviza 1253.5—1257.5, valuta 1250—1256.

Trieszt deviza 43.70—43.90.

London deviza 275.

Newyork deviza 177.25.

Zürich, jan. 25. Zárhat: Beograd 9.175. Páris 1935, London 2520, Newyork 518 háromnyolcad, Brüsszel 23525, Milánó 2090, Amsterdam 208, Berlin 126.30, Bécs 72.90, Szófia 3.55, Prága 15.325, Varsó 72, Budapest 72.50, Bukarest 2.345.

Beograd, jan. 25. Zárhat: Páris 210, London 274.85, Newyork 56.46, Milánó 228.35, Szófia 37.50, Bukarest 24.50, Budapest 793, Berlin 13.45, Bécs 795, Szoloniki 75, Zürich 1092, Prága 167.80.

Zagreb, jan. 25. Zárhat: Páris 211.30—215.30, London 274.12—276.12, Newyork 56.25—56.85, Amsterdam 2260—2282, Berlin 1341—1351, Bécs 791.80—801.80, Trieszt 227.175—229.575, Prága 166.64—168.64, Zürich 1088.65—1096.65, Bukarest 24.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Dana: Bezdán** 263 (+8), **Bogolevo** 302 (-34), **Vukovar** 264 (-18), **Palánka** 302 (-23), **Noviszad** 368 (-24), **Zemun** 559 (-18), **Pancsevo** 556 (-18), **Szmederevo** 608 (-15), **Orsova** 512 (-13). **Dráva: Maribor** 43 (-13), **Zakanj** 43 (-). **Száva: Zagreb** -74 (-3), **Sisak** 50 (-10), **Jasenovac** 314 (-20), **Bród** 370 (-26), **Samac** 275 (-23), **Mitrovica** 534 (-29), **Beograd** 490 (-16), **Tisza: Szenta** 602 (-14), **Becse** 500 (-7), **Titel** 510 (-16).

LEGUJABB

Briand követeli

hogy a francia megbízott jelen legyen a frankhamisítás terheltjeinek kihallgatásánál

Budapestről jelentik: **Benoist** francia rendőrfelügyelő ma az újságírók előtt izgatottan tiltakozott az ellen, hogy a magyar hatóságok nem engedték meg neki, hogy jelen lehessen a frankhamisítási bűnügy terheltjeinek kihallgatásánál.

Be sem engedték abba a szobába, ahol a kihallgatások folynak. Nem érttem, mire való ez a nagy titkolódzás egy közönséges bűnügyben. Ez ellenkezik minden nemzetközi jogszokással. Nem lehettem mást, mint hogy Franciaország budapesti megbízottja útján kimértő jelentést tettem Párisba kormányomnál. Mára várjuk a választ.

A válasz hétfőn este meg is érkezett. **Briand** miniszterelnök távirattal utasította **Chlinchan** budapesti francia követet, hogy a magyar kormány hatalmazza fel a francia kiküldötteket, hogy legyenek jelen a frankhamisítási bűnügy terheltjeinek kihallgatásánál.

Briand távirata folytán újabb hangok dalmak keletkeznek.

AZ UJ AUTORIZÁLT

THE UNIVERSAL CAR

KÉPVISELET

NOVISAD, PAŠIĆEVA UL. 19.

I.

Ajánlja a legújabb modellű személy-, teherautókat és traktorokat

bevezetésként a legolcsóbb áron.

II.

Becserél használt Fordautókat új Fordautókra.

III.

Az összes alkatrészeket mérsékelt áron tartja raktáron.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drbu nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 150 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért összesen 250 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számláit Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi fordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivétel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

SZALDAKONTISTA

igazolt többévi gyakorlattal, aki a horvát, szerb és német nyelvet tökéletesen bírja és az irodai munkák minden ágában jártas

KERESTETIK

Írásos ajánlatok bizonyítványokkal a következő címre küldendők

HERMANN i WEISS

proizvoditelji šifrovance i komovica, valtršci vinom OSIJEK I.

Biztos ut a meggazdagodáshoz

Mintaszertlen berendezett.

mészárszék és hentesüzlet,

mely Bácskában, a járás székhelyén, 12000 lakosú nagyközségben a legnagyobb forgalomnak örvendő, a tulajdonos betegeskedése miatt lakóházzal együtt, vagy anélkül is eladó, esetleg bérbeadó és azonnal átvehető. — Cím a kiadóhivatalban. 603

Használt hódfarkú

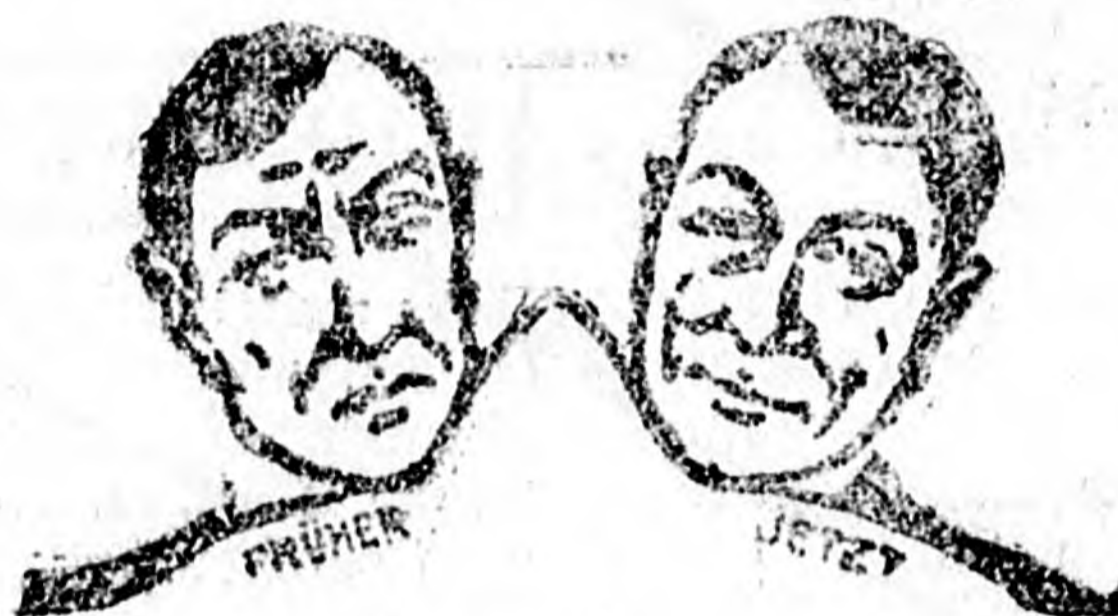
cserép

nagy mennyiségben kapható Halbrohr és Társa szállítás Szeged-utól telepen

Schlager-féle

BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK

a legjobbak. Megrendeléseket és javításokat elfogadjuk SUBOTICA Aleksandrova ulica 1.

IGAZI VIGASZ IDEGBETEGEKNEK

az én most megjelent írásművem. Ebben több évi tapasztalatom alapján mutatok az idegbetegségek okaira, keltetésére és gyógy módjára. Bárminő TELJESEN INGYEN megküldöm ezt az egészségi evangéliumot, ha az amlati címre ír a könyvért. A köszönőlevelek czrei igazolják a szakadatlan, a szenvedő emberiség javára folytatott tudományos munkáim az eredményét. Aki az

idegbetegnek nagy seregéhez

tartozik, aki szorongottságban, féltékenységben, gyenge emlékezőképességben, ideges főfájásban, álmatlanságban, gyomorzsúrosokban, tüdő éhgyorságban, végtelenségben, teljes vagy részleges testi gyengeségben és sok más számos tünetei jelenségében szenved

hozassa meg az én vigasztaló könyvem! Aki ezt figyelemmel elolvassa, arra a megnyugtató érzésre jut, hogy van egy egyszerű út az egészség és az életöröm visszanyerésére. Ne várjon, hanem még ma rendelje meg ezt a könyvet.

E. PASTERNAK — BERLIN S.O.
Michaelkirchplatz 13. — Abl. 756.

Egyedüli alkalom!

Nagy raktár munkásruhákban: kabátok, bluzok, mellények, nadrágok és minden egyéb ruházati cikk

Nagyban és kicsinyben!!

Kívénatra árjegyzéket küldünk

RAKTÁR AZ OLCSÓSÁGHOZ

IVO HERO I DRUG K. D.

SUŠAK, ZVONIMIROVA ULICA 97.
(Az udvarban)

TŰZIFA ÁRAK

Házhoz szállítva!

Elsőrendű hasáb bükfa	100 kg	35.—
Másodrendű aprított bükfa	100 kg	40.—
Másodrendű hasáb bükfa	100 kg	30.—
Másodrendű aprított bükfa	100 kg	37.—
Tölgyfa hasáb	100 kg	30.—
Aprított tölgyfa	100 kg	36.—
Vékonyfa alátűzeléshez összekötözve	100 kg	28.—

Prima bükfahasábba vasöntetelben ab állomás Din. 2800.—

BOSNA FATELEP SUBOTICA

Telepályaudvar mellett. — Telefon 512.

EBBEN A HIDEGBEN

Ön is felvehet egy BECK-féle szövött Pullowert vagy mellényt.

Egyes darabok gyári áron alul kaphatók

BECK JENŐ

kötött-szövöttáru gyár

detail üzletében

Pašićeva ul. 8. (Gőzfürdő mellett)

A BEOGRADI

MOSKVA SZÁLLODÁBAN

MEGNYILT AZ UJ ELEGÁNS

BILLIÁRD TEREM

Mindennemű játék;

sakk,

kártya,

dominó.

KORZÓ MOZI

Január 25-től 27-ig Hétfőtől-szerdáig

Ujdonság! Szenczió! BANDOLERO

Blasko Ibáñez dramája 8 felvonásban, egy torreadorral és egy tüzesvérű táncosnőről. Andaluza férfi levegőjét

bikaviadalok hazájának romantikáját hozza elénk ez a gyönyörű film.

Slavija-film, Subotica.

LIFKA MOZI

Január 25-től 27-ig Hétfőtől-szerdáig

Akar Ön ZORO és HURU-val a Rivierára utazni? Ugy nézzem meg reglárátalkat!

Rivierai a angyosok

című 7 felvonásos burlesk affrikóiában és látja fogja, hogy a két csibész Amsterdamban mint elegáns hollandiak, Párisban mint gazdag kávé dík, Montecarloban és Nizzában mint szerencsésjátékosok ezer mókával kacagtatták meg azt, aki legyet maghat a lázába.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vaslapbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdéshirdetésekre válaszoljék melléklendő.

NŐI KALAPSZALON POGÁNY

Kalap szalonomat megnyitottam. Kérem a tisztelt hölgyközönséget, hogy régi praxisom alatt bevált szép munkámról és jó ízlésemről vételeményeszer nélkül meggyőződni sziveskedjék. Átalakítá-olat modellek után készítek.

Trg. Fra Ješe 15. I. emelet Ljubibratich-báz (Hitelbankkal szemben) Telefon 30.

LEVELEZÉS

Édes Szerelmem Te vagy az oka, Sumpuka. 643

FOGLALKOZÁS

Megbízható fiatal ember periekt levelező, ki a könyvelésben is járatos, állandó alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban. 626

Házvezető, ki jól tud főzni, vasalni, baromfi tenyésztést és pusztára kerestetik. Szemző Istváné. Krutaja. 544

Angol és német órákat adok 60 dinárért havonta kétszer egy héten. Kezdődik február 1-én. Miloša Obilić (volt Bogtár) ulica 4. 558

Mindenes szakácsnőt keres gyermekketten fiatal házaspár. Jelentkezni lehet Cara Lazara-utca 12. szám alatt. 434

Orvosi rendelőbe atánkózik kisasszony, némi gyakorlattal, vagy gyermekek mellé. Háztartásba és főzésnél is segítőkész. Cím a kiadóban. 572

Gazdasági bognárt keresek azonnali felvételre. Özy, Reök Iváné gazdasága, Horgoš. 478

Két kis gyermek mellé birtokra nevelő kerestetik. Birkás István, Subotica, Senec ul. 18. 623

Asztalosmesterek figyelmébe! Floderozni bárkát megjavított. Cím a kiadóban. 607

Kiszolgálókisasszonyt felvesz Krési könyvkereskedése. Szerbiál beszélő előnybe. 563

Két urifeány teljes ellátást kaphat lakással február 1-re. Cím a kiadóban. 527

Jövedelmező képviselőt igénynek. képviselő részére kiad nagy külföldi cég. Ajánlatok »Ohne Kapital und Verkenntnis« jelige alatt Piras A. G. Prag, Hidriška 18. CSR, címre küldendők. 581

Cukrászsegéd önálló munkás, a cukrászat minden ágában járatos, állást keres. Cím: Szencsny, Pančevo. 654

Gyógyszerészgyakornok 16 hónapi gyakorlatat állást keres február 1-re. Beszél szerbiál és magyarul. Ajánlatokat a bačko-gradištelj gyógyszeriar továbbít. 657

Borbélysegéd, ki a házmunkában is teljesen járatos, alkalmazást keres. VII. Frankopanska ul. 60 545

Fűszer- és festékkereskedősegéd, ki több évig ügyvők volt állást keres. Cím a kiadóban. 630

Mázoló és rézesztorgályos tanoncok felvételnek Brača Goldner légszékénygyárában Subotica, Jugovicijeva 20. 639

Válóperem befejezéséig oly minőt keresek, ki szerbián háztartásmat vezetni. Fényképes ajánlatokra válaszolok. Leveleket »Megegyezünk« jelige alatt a kiadó továbbít. 534

Fodrász vagy fodrásznő és egy manikűrözőnő azonnal felvételnek Hertercni, Subotica, Školska ul. 3. 632

Két kis gyermek mellé birtokra kisasszony kerestetik. Birkás István, Subotica, Senec ul. 18. 623

Hentessegéd kifogástalan, 2 éves praxissal, vidéki, felvételnek Kovacsics (Huspiac). 646

Tanuló lányokat felveszek női zenekarba havi 450 dinár fizetés, keszt, lakás, utkölséggel. Fényképes ajánlatokat kér: Srdjanov, Veliki-Beckerek, postrestante. 656

Műszegető máre, 1. belépésre kerestetik. Balier és Becker Gajdobra. 652

Bőrkereskedősegéd minclőbbi belépésre állást keres. Bővebbet: Rothhauser bőrkereskedésben, Subotica. 645

Gyógyszerészgyakornok, hosszabb praxissal, szerbián feltételek mellett állást keres. — Ajánlatok »Önálló munkás« jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 653

VÉTELELADÁS

Olesó facipó (dumpe) 100 pár vételnél a 10 dinár, azonnali szállításra kapható Merkl János, Senta. 627

Ebédőbutor, modern, egészen új, lakás változás folytán eladó. Cím: Pallas Reklam, Paje Kutundžica ul. 4. 651

Ősziharack esemetek, amlózer, Olga királyné duranci, vézerle, szexi duranci kaphatók Ludaspusztaj Zvaranyi Dezsőnél. 658

Eladó ebédődívány, két fotel és 2 db puha szék, rény. Tudakozódni: Pašičeva ulica 10. Házmaster-nél. 562

26 hold elsőrendű szántó szép tanyával Čeravirén olesón eladó. Bővebbet közvevitőiroda Bačka-Topola. 542

Ebédő szőnyegét keresek megvételre. Cím a kiadóban. 669

Nagy helyiség fűtésére lehető legnagyobb vasvagy pléhkályhák keresetnek. Ajánlatok a kályha leírásával és árával a lap kiadóhivatalához kéretnek. 541

Leftározás előtt! Összes térfutka, raglan, télikabát, nőiföltő, lenykaltejtő 30-40% engedménnyel árusíthatnak Eisler Izsónál. Barátok temploma során. 504

Söröshordók, használtak, törés és korhadmentesek azonnal tölthetők, darabonként ötven dinárért kaphatók. Széküldés vasuton márvéttel megfelelő előleg beküldése mellett Frank Sándornál, Subotica. 582

Ford-autó, teljes jó karban, irányos áron eladó. — Bővebbet: Brankován, Sombor. 596

Benzó-léte 5 tonna, 40 HP és 10 tonna vontóképességű tehernagy pótkocsival együtt teljes jókarban eladó. Bővebbet: Dr. Szántó Miklós, Sombor. 595

ÜZLETI KÖNYVEK

OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁSI!

HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószer-és papírkereskedésében Subotica Karadjord'ov trg 12. #

NARODNI BIOSKOP NÉPMOZGÓ

Január 25-31-ig, nettótel: vasarnapig EGÉSZ HÉTEN AT! UJDONSÁGI A világ 8-szer nagyobb színpadja több száz előadást ért el Molnar Ferenc színműve a

„TESTŐR“ 6 felvonásban

Morsokellen telemell helyre. — Az előadások kezdete hétköznapokon d. u. 7 óra, vasár- és ünneppokon 8, 4, 6 és 8 órakor. — Január 31-én este a fél 9 órai előadás technikail okokból későbbre emelődik. — Pénztárvntás hétköznapokon d. u. 2 órakor vasár- és ünneppal reggel 8 órakor egész napon át.

Január 25-től délután fél 5 órakor is lesz előadás

Eladó Adán főforgalmu színhálon. Cím: Kiss Jusztina, Ada. 549

Eladó elkölözés miatt 1 jókarban lévő cséplőgarnitúra 6 HP, magánjáró lincos. Umrath gyártmány és egy jó karban lévő 4 tonna tehernagy Waffegyármány 35-40 HP. — Ugyanott egy komplett lakatosműhely berendezés. Megkeresések: Baló Antal Bezdán (Bačka). 593

Jókarban lévő 6 réti szabadon fengő síkszita, valamint egy ventilátor megvételre kerestelik. — Cím a kiadóhivatalban. 590

6 HP jókarban lévő benzomotor irányos áron eladó. — Megtekinthető Sauer József, Tovariševo (Bačka). 548

Eladó malom Bánáiban Črnabarán (Feketető) 4 járatú metromalom és 2 garnitúra cséplőgép irányosan eladó. Vevők érdeklődhetnek Kadvan Orbánál Senta vagy a helyszínen Császár István tulajdonosnál. 137

BÁMULATOS OLCSONY ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerek, dohánytürcék, ruhák, télikabátok, utazóbundák, nőingek, vászonkésztűnkák, cipőbútiú trócepek, silvesztővarrógép, különféle illatszerek, Sampon, Bayrum, kávéöntők, butordarabok, finom rézgy mntaroccal, fűrdőkád kúlvával, nagy-mennyiségű finom gyapjuszövet, egy 4-es és egy 3-as Wertheimkassza, különféle karácsonyi ajándékok Kiss adásvételi intézet VI., Trumbičeva (Petőfi) ul. 11, Csirkeplác. 19333 430

Harci kanári (valódi) jutányosan kapható Unger cipészüzletében (Rudics ucca). 488

Feláron vásárolhat üzlet-felhelyezés miatt kész férfi-, női- és gyermekruhákat, bőrkabátokat, gumiköpenygeket. Öltöny, ruclán, férfi vagy női télikabát 350 dinárért, gyermekruha, köpeny vagy télikabát 350 dinár, Bőrkabát 900 dinár, Esőkabát 300 dinár, míg a készlet tart. Vidékre utárvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom. Régi helyiség februártól kezdve Gyűmölcs-piac, Földes Sám. 96

KÜLÖNFÉLE

Ériss marenai, datolya, juge, citrom, narancs, alma stb. állandóan raktáron. Kiss István, Barátok templomával szemben. 574

Modern lakás Paleson azonnal bekölözhető, 3 szoba és mellékhelyiségekkel Frank Sándornál, Subotica. 583

Élvesztet 7 drb lojárkat Radomir Palić névre kiállítva. Megtaláló kéretik adia út a rendőrkapitány-ságon 108-as szobában. A járhatok három nap múlva érvénytelenek. 564

Vizesuborka és savanyított paprika kapható a Kemény-léte ecet- és konzervgyárban. I., Vojnovičeva ul. 5. 10816

Szobotical Centralna Banka zálogosztálya Aleksandra ulica 4. Állandóan folyósít kölcsönöket ékszerekre és mindenféle árukra. 8920

Mate Vidaković, tavankuti lakos, január 23-án, Somborban, elvesztett egy földbérleti könyvecskét, s vele együtt egy szerződést. A könyvben Antun Prislinger név állott, s a könyv az ő nevére szólott. Kéretik a megtaláló, jelentkezzék a kiadóban. 631

Olesó szoba két fiatalember részére azonnal kiadó. Bővebbet Grün Márk cipészüzletében, Czirli i Metad trg. 560

Gumibélvezőt bármilyen nyelven készít Melnar József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

HÁZTULAJDONOSOK ÉPITTETŐK

A házak falában elhelyezett villamos vezetékek nem láthatók, pedig épen ezek a vezetékek szolgáltatják a világosságot, a meleget és a hajtóáramot. A vezetékeknek a házakban ugyanaz a szerepe, mint az ereknek a testben. Az építésnél kell tehát a vezetékek elhelyezésére ügyelni. Ha ezt megfelelően helyezzük el, a vezeték mindig rendben lesz. Bizza tehát a kidolgozást ránk és mindig meg lesz elégedve.

Subotička Električna Zdeljeznica i Osvetlenje D. D. Világítási és üzemi osztály — Kostina ulica 1.

Kaie illatszertár ajánlja speciális kölnivizeit kimérve és nagyban. Viszonteladókna árendedmény. Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngyvirág, Orgona és valódi Johann Maria Farina.